

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

REGIONALNY OŚRODEK POLITYKI SPOŁECZNEJ

RAPORT Z MONITORINGU
WOJEWÓDZKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA
LATA 2014-2020
za 2014 r.

Kielce, 2016

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	4
2. Podstawy prawne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	5
3. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych w województwie świętokrzyskim w 2014 roku	7
3.1. Uchwały organów gminy dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	7
3.2. Rynek napojów alkoholowych	11
3.3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz osoby odpowiedzialne za realizację gminnych programów	17
3.4. Pomoc dla osób z problemem alkoholowym, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	21
3.5. Profilaktyka szkolna i środowiskowa	26
3.6. Nietrzeźwość w miejscach publicznych	30
3.7. Edukacja publiczna oraz współpraca z innymi samorządami	32
3.8. Finansowanie poszczególnych zadań w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	42
4. Naruszenie prawa przez osoby będące pod wpływem alkoholu	45
5. Wybrane dane z lecznictwa odwykowego województwa świętokrzyskiego	50
5.1. Pacjenci zobowiązani do leczenia i leczeni w placówkach uzależniania od alkoholu.....	51
5.2. Osoby pijące alkohol szkodliwie.....	53
5.3. Osoby uzależnione od wielu substancji (w tym od alkoholu).....	54
5.4. Dzieci i młodzież z rodzin alkoholowych.....	54
5.5. Przyjmowanie do leczenia osób o różnych dysfunkcjach zdrowotnych.....	54
5.6. Placówki leczenia uzależnienia od alkoholu w województwie świętokrzyskim.....	56
5.6.1. Poradnie leczenia uzależnień.....	57
5.6.2. Dzielne oddziały terapii uzależnienia od alkoholu.....	59
5.6.3. Całodobowe oddziały terapii uzależniania od alkoholu.....	61
5.6.4. Oddział leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych.....	63
5.6.5. Hostele.....	64
6. Działania Samorządu Województwa w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.....	66

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

6.1 Współpraca z organizacjami pozarządowymi w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.....	71
7. Wnioski.....	77
8. Rekomendacje.....	80
9. Załącznik 1.....	83
10Załącznik 2.....	85
11. Spis tabel i wykresów	87

1. Wprowadzenie

Zgodnie z *Ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.), samorząd województwa realizuje zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Ustawa reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich wykonanie.

Zadaniem Samorządu Województwa jest opracowanie Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, koordynacja jego realizacji, udzielanie pomocy merytorycznej instytucjom i osobom fizycznym realizującym zadania objęte tym programem oraz współdziałanie z innymi organami administracji publicznej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych. Program wojewódzki jest realizowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Zgodnie z *ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*, polski system profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oparty jest na trzech różnych poziomach administracji – rządowej, samorządów wojewódzkich oraz samorządów gminnych. Na każdym poziomie realizowany jest na podstawie wzajemnie komplementarnych programów:

1. Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
2. Wojewódzkich programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
3. Gminnych programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wojewódzki Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym na lata 2014-2020, w 2014 roku był realizowany przez: samorzady terytorialne i ich jednostki organizacyjne, instytucje oraz podmioty zobligowane do podejmowania działań w tym zakresie oraz organizacje pozarządowe.

Monitoring Programu został przeprowadzony poprzez obserwację określonych wskaźników obrazujących postęp we wdrażaniu programu. Celem monitoringu jest uzyskanie informacji zwrotnej na temat realizacji programu. Monitoring realizowany został na podstawie danych: Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współzależnienia, Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Świętokrzyskiego Centrum

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

Monitorowania Ochrony Zdrowia w Kielcach, Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej UMWŚ.

2. Podstawy prawne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

W Polsce podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych stanowi ustawa *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi* z dnia 26 października 1982 roku (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.). Ustawa reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich wykonanie.

Dokumenty normujące problematykę rozwiązywania problemów alkoholowych:

- Narodowy Program Zdrowia,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Program Ochrony Zdrowia Psychicznego,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.

Ustawy i rozporządzenia:

- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 596 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (tj. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 217 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.). Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.).

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie organizacji, kwalifikacji personelu, sposobu funkcjonowania i rodzajów podmiotów leczniczych wykonujących świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w sprawowaniu opieki nad uzależnionymi od alkoholu oraz sposobu współdziałania w tym zakresie z instytucjami publicznymi i organizacjami społecznymi kwalifikacji personelu, zasad funkcjonowania i rodzaju w sprawowaniu opieki nad osobami uzależnionymi od alkoholu (Dz.U. z 2012, poz. 734).

Strategie i programy wojewódzkie:

- Strategia Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2012-2020,
- Strategia Rozwoju Województwa do 2020 r.,
- Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w regionie świętokrzyskim na lata 2014-2020,
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2016,
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu na lata 2012-2017,
- Świętokrzyski Program Pomocy Społecznej na lata 2012-2017,
- Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2013-2018,
- Program Współpracy Samorządu Województwa z Organizacjami Pozarządowymi,
- Świętokrzyski Program na Rzecz Osób Starszych do 2020 roku,
- Wieloletni regionalny plan działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie świętokrzyskim do roku 2020.

Dokumenty międzynarodowe:

- Strategia UE w zakresie wspierania państw członkowskich w ograniczaniu szkodliwych skutków spożywania alkoholu ogłoszona 24 października 2006 roku.
- Globalna Strategia Redukująca Szkodliwe Spożywanie Alkoholu dokument WHO przyjęty 21 maja 2010 r., podczas 63 obrad Światowego Zgromadzenia Zdrowia.

Rozdział 3

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych w województwie świętokrzyskim w 2014 roku

W niniejszym rozdziale przedstawione zostaną dane uzyskane z Ankiety PARPA G1, które stanowią roczne sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Ankiety zbierane są przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na tej podstawie sporządzane są zestawienia statystyczne obrazujące sytuację w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie kraju oraz w poszczególnych województwach.

Analiza objęła dane dotyczące: uchwał organów gminy dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, rynku napojów alkoholowych, pomocy dla osób z problemem alkoholowym, profilaktyki szkolnej i środowiskowej, nietrzeźwości w miejscach publicznych, edukacji publicznej oraz współpracy z samorządami oraz finansowania poszczególnych zadań w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W roku 2013 w województwie świętokrzyskim 3 gminy nie przesłały ankiety PARPA G1 z informacją zwrotną, były to: Chęciny, Piekoszów oraz Bogoria. W roku 2014 jedynie gmina Bieliny nie odesłała ankiety.

3.1 Uchwały organów gminy dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi stanowi, że prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy. Ich realizacja prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy. Zadaniem Programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do pokonywania już istniejących problemów.

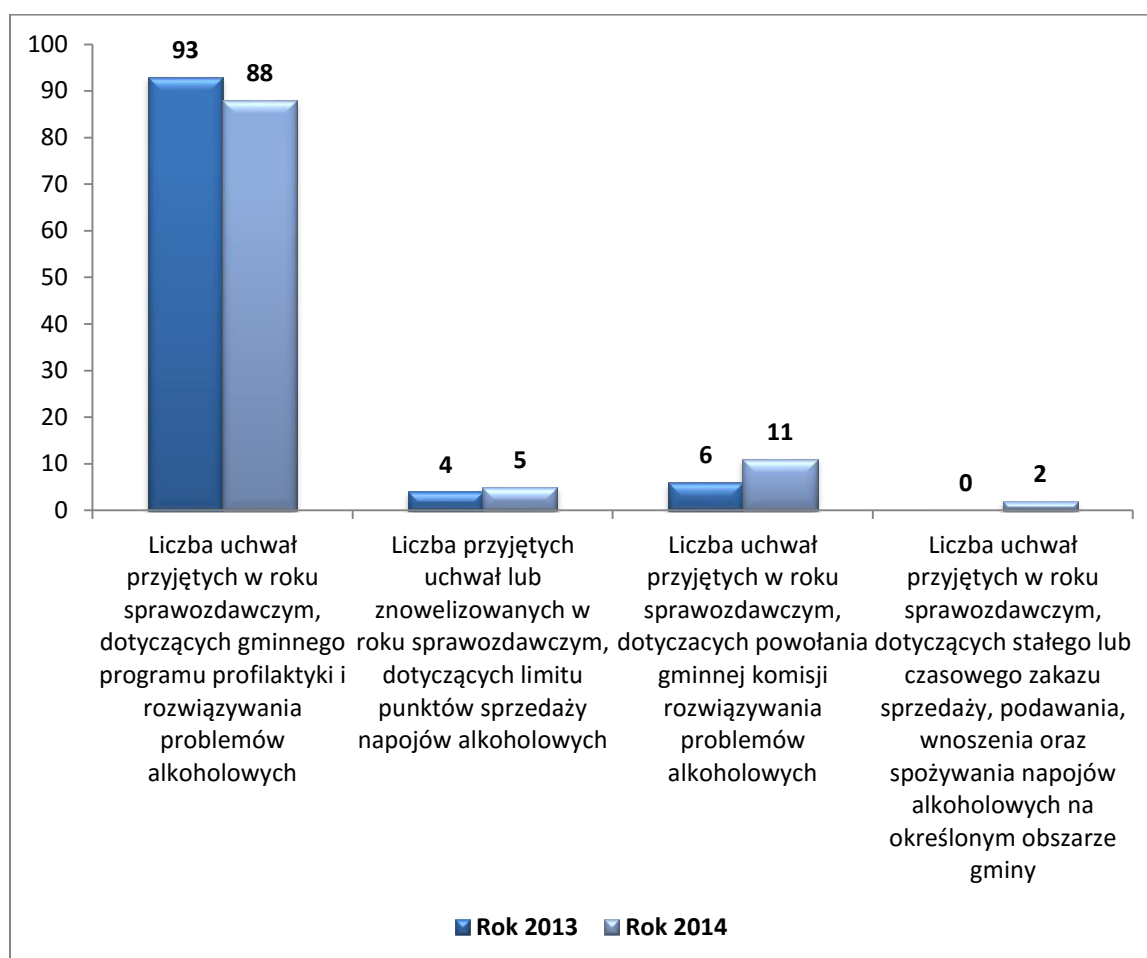
Na terenie województwa świętokrzyskiego w roku 2014 przyjęto 88 uchwał dotyczących gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, czyli o 5 mniej niż w roku 2013. Liczba przyjętych lub znowelizowanych uchwał

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

dotyczących limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych w roku 2014 wyniosła 5. Liczba przyjętych uchwał dotyczących powołania gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w 2014 roku uplasowała się na poziomie 11, w odniesieniu do roku 2013 wzrosła o 5. Natomiast liczba uchwał dotyczących stałego lub czasowego zakazu sprzedaży, podawania, wnoszenia oraz spożywania napojów alkoholowych na określonym obszarze gminy w roku 2014 wyniosła 2.

Wykres 1. Uchwały organów gminy dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w województwie świętokrzyskim w latach 2013-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

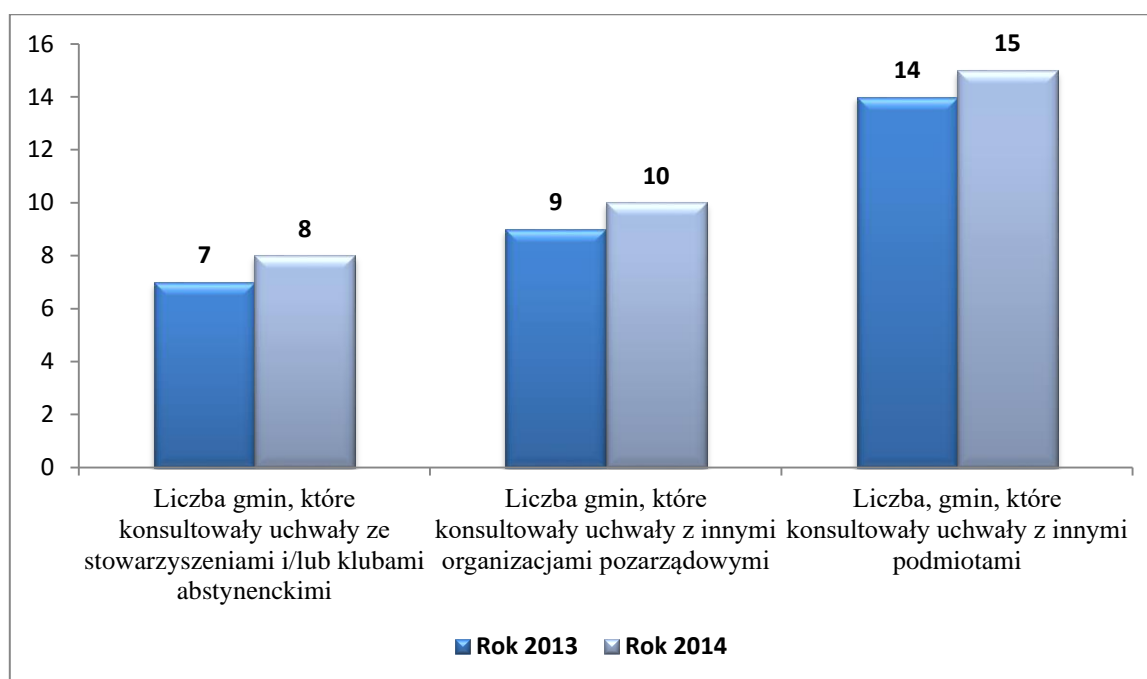
Zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 3 *Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, samorząd gminny ma obowiązek wzajemnego konsultowania z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności

statutowej tych organizacji. Konsultacje mają na celu zapoznanie z projektem dokumentu oraz zebranie opinii, uwag, sugestii w odniesieniu do zapisów dokumentu.

W 2014 roku na terenie województwa świętokrzyskiego zaledwie 8 gmin konsultowało uchwały ze stowarzyszeniami i/lub klubami abstynenckimi. Z organizacjami pozarządowymi uchwały konsultowało 10 gmin (w roku 2013 – 9). Natomiast 15 gmin zapytało o opinię inne podmioty. Dane te wskazują, iż mechanizm konsultacji społecznych uchwał dotyczących gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych nie jest powszechny wśród gmin naszego regionu.

Wykres 2. Konsultowanie uchwał z innymi podmiotami

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

Problem lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych regulowany jest w polskim porządku prawnym po części drogą ustawową, po części na szczeblu lokalnym. Ustawodawca przekazał organom gminnym kompetencje do ustalania limitów liczby punktów sprzedaży, dookreślania katalogu tzw. obiektów chronionych i ustalania zasad mierzenia odległości pomiędzy punktami sprzedaży a obiektami chronionymi.

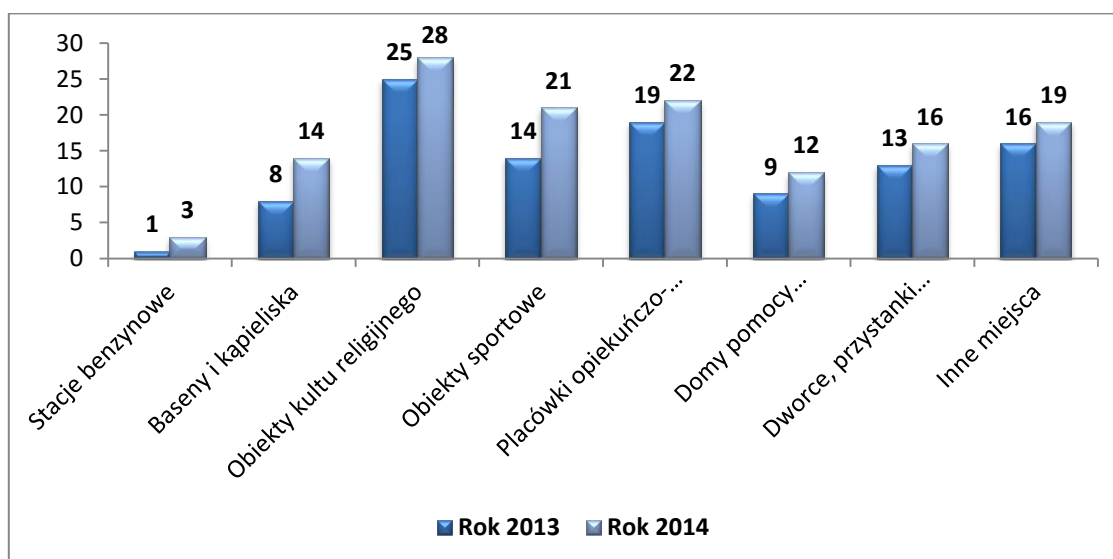
Zasady lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu zostały uregulowane w art. 12 i 14 *Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*. W art. 14 w/w ustawy ustawodawca wskazuje na pewne obiekty chronione objęte zakazem sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych na ich terenie.

Katalog ustawowych obiektów chronionych obejmuje:

- tereny zakładów i placówek oświatowo-wychowawczych, opiekuńczych i domów studenckich,
- zakłady pracy,
- miejsca zbiorowego żywienia pracowników,
- masowe zgromadzenia,
- ośrodki i obiekty komunikacji publicznej (wyjątek - wagony restauracyjne, dopuszczalna sprzedaż napojów o zawartości poniżej 4.5 % alkoholu i piwa),
- obiekty wojskowe,
- domy wypoczynkowe,
- ośrodki szkoleniowe.

Na przestrzeni lat 2013-2014 na terenie województwa świętokrzyskiego obserwowano tendencję rosnącą w przypadku wydawania zakazów przez rady gminy w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych. Najwięcej zakazów spożywania alkoholu rady gminy wydały w przypadku miejsc kultu religijnego – 28 w 2014 roku, 25 – w roku 2013. Najmniej zakazów wydano w przypadku stacji benzynowych, w roku 2013 zakaz obowiązywał tylko na jednej stacji, w roku 2014 na 3. Szczegółowy wykaz prezentuje wykres 3.

Wykres 3. Liczba gmin w województwie, w których w roku sprawozdawczym obowiązywał uchwalony przez radę gminy zakaz sprzedaży, podawania, wnoszenia oraz spożywania napojów alkoholowych w wyznaczonych miejscach.

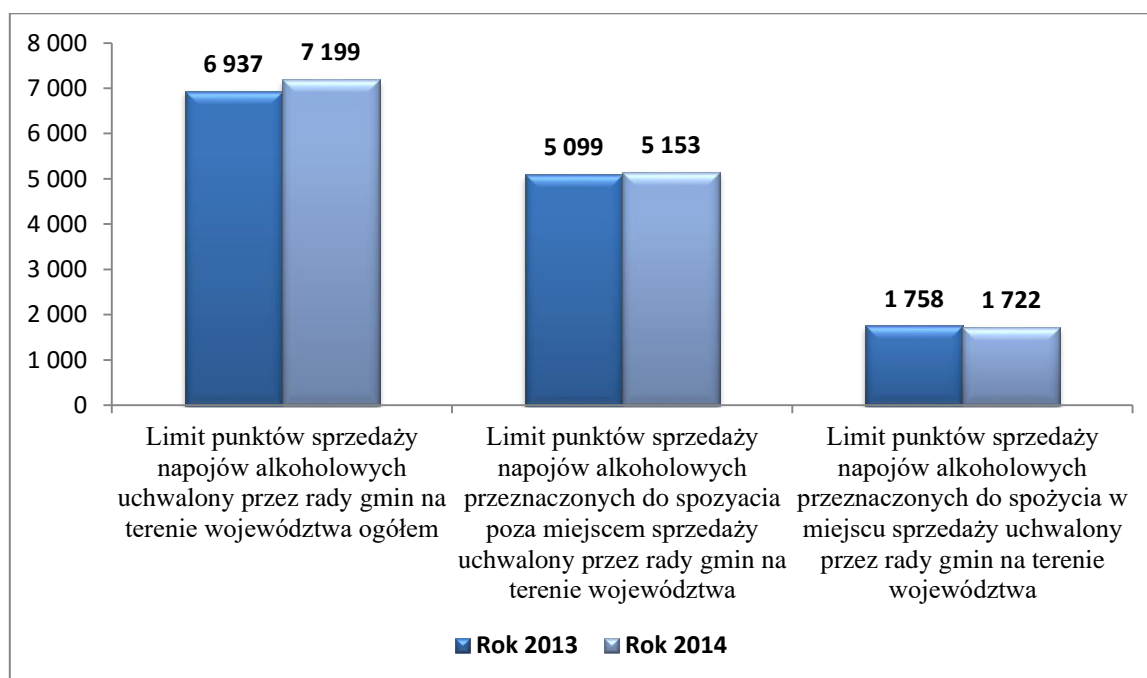
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

3.2 Rynek napojów alkoholowych

Na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy. Rada gminy ustala, w drodze uchwały, dla terenu gminy (miasta) liczbę punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży.

W 2014 roku rady gmin z terenu województwa świętokrzyskiego uchwaliły limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych wynoszący w sumie 7 199, czyli o 262 więcej niż w roku 2013. Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w 2014 roku wyniósł 5 153 – w odniesieniu do roku 2013 również zaobserwowano tendencję wzrostową (wzrost o 1%). Odwrotną sytuację zaobserwowano w przypadku limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, gdzie limit w roku 2014 w odniesieniu do roku 2013 zmniejszył się o 36 punktów.

Wykres 4. Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych uchwalony przez gminy na terenie województwa świętokrzyskiego.

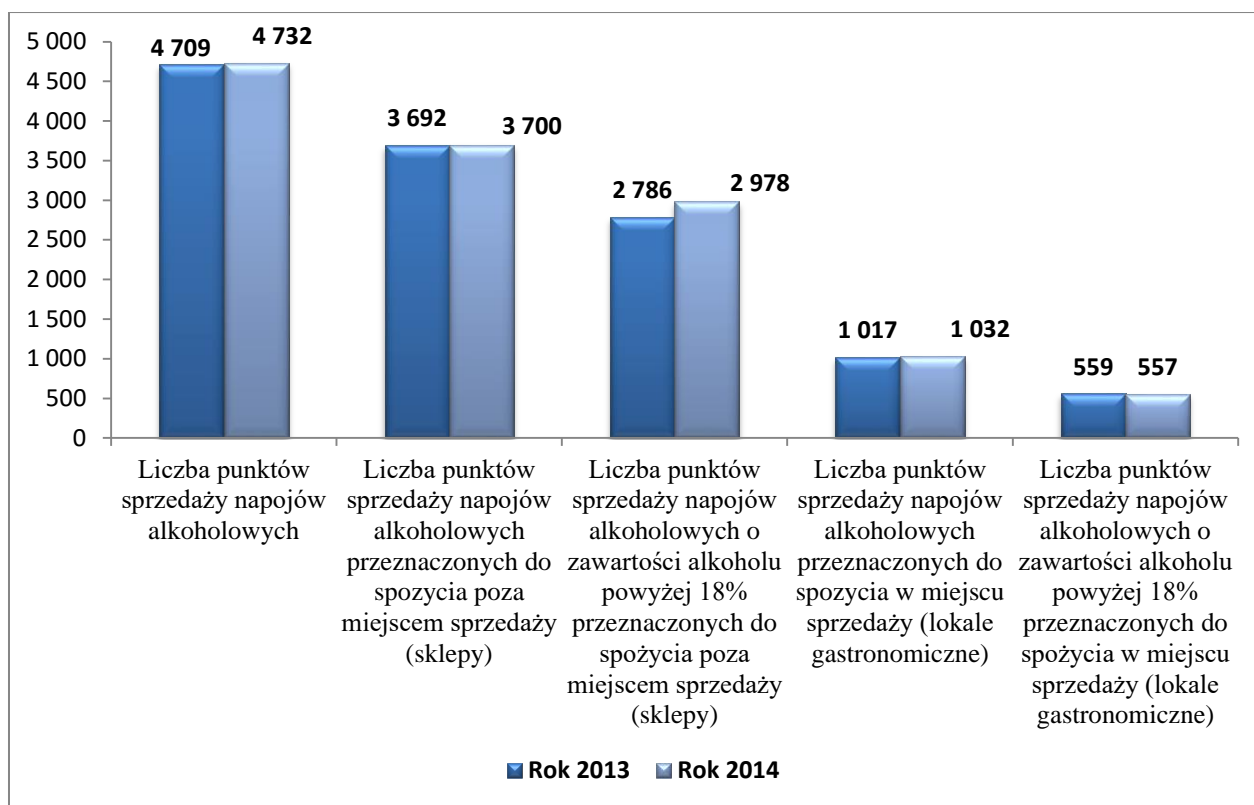
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie województwa świętokrzyskiego w 2014 roku wyniosła 4 732 (wzrost o 23 punkty w porównaniu do roku

2013). Wzrosła również o 8 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) – z 3692 w roku 2013 do 3700 w roku 2014. W przypadku liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczony do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy), w roku 2014 ich liczba wzrosła o blisko 7% w odniesieniu do roku 2013.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w lokalach gastronomicznych (miejscu sprzedaży) w 2014 roku wyniosła 1 032 (wzrost o 15 punktów w porównaniu do roku 2013). W roku 2014 zmalała liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży – spadek z 559 w roku 2013 do 557 w roku 2014.

Wykres 5. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych

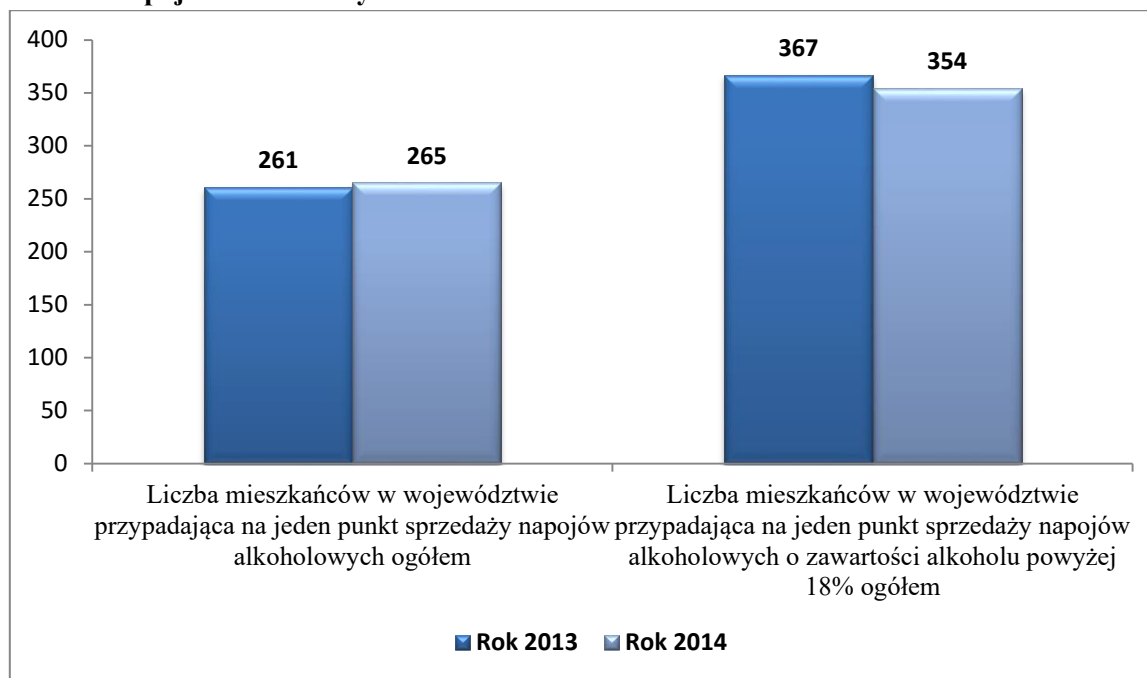

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

W 2014 roku w województwie świętokrzyskim poziom dostępności alkoholu mierzony liczbą mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych nie zmienił się w sposób znaczący w stosunku do roku 2013. Na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypadło 265 mieszkańców województwa, o 4 więcej niż

w roku 2013. Liczba mieszkańców w województwie świętokrzyskim przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% w 2014 roku wyniosła 354 i była niższa o 13 w porównaniu do roku 2013.

Wykres 6. Liczba mieszkańców w województwie przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych

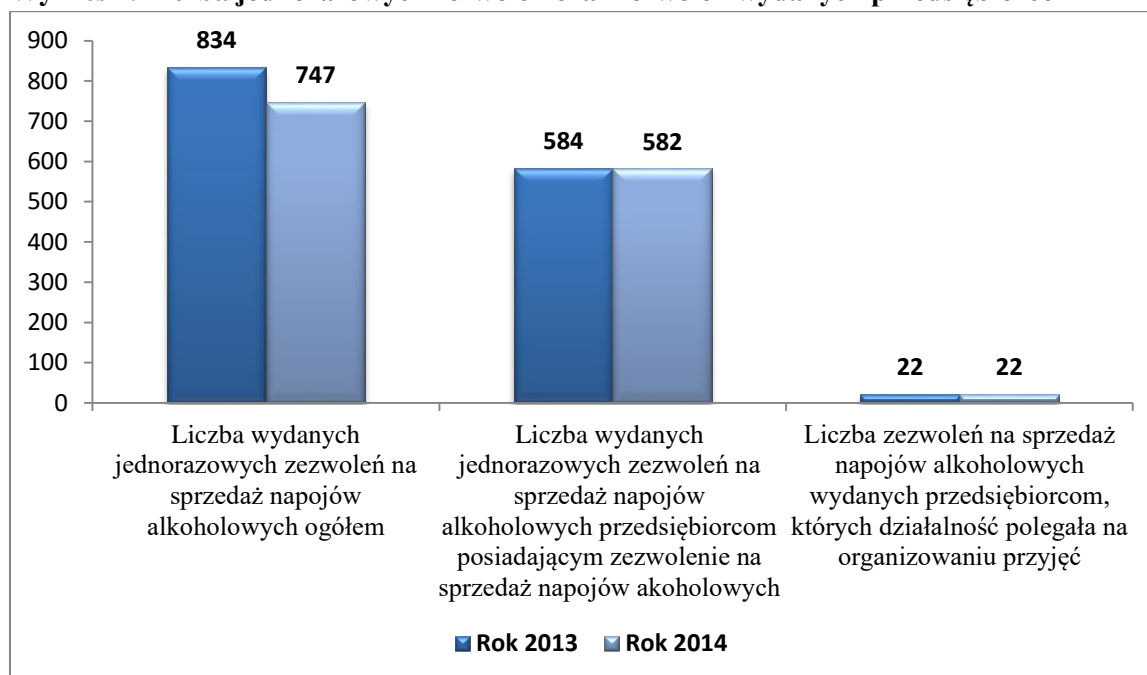
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

Jednorazowe zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wydawane są na okres do 2 dni, wyłącznie przedsiębiorcom posiadającym zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz jednostkom Ochotniczych Straży Pożarnych.

Liczba wydanych jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2014 na terenie województwa świętokrzyskiego wyniosła 747 i była o 12% niższa niż w 2013 roku (834). Zmniejszyła się również o 2 liczba wydanych jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przedsiębiorcom posiadającym zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych (z 584 w roku 2013 do 582 w roku 2014).

Przedsiębiorcom, których działalność polega na organizacji przyjęć, zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wydawane są na okres do 2 lat. Na terenie województwa świętokrzyskiego liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych przedsiębiorcom, których działalność polegała na organizowaniu przyjęć w 2014 roku wyniosła 22, i była taka sama jak w roku 2013.

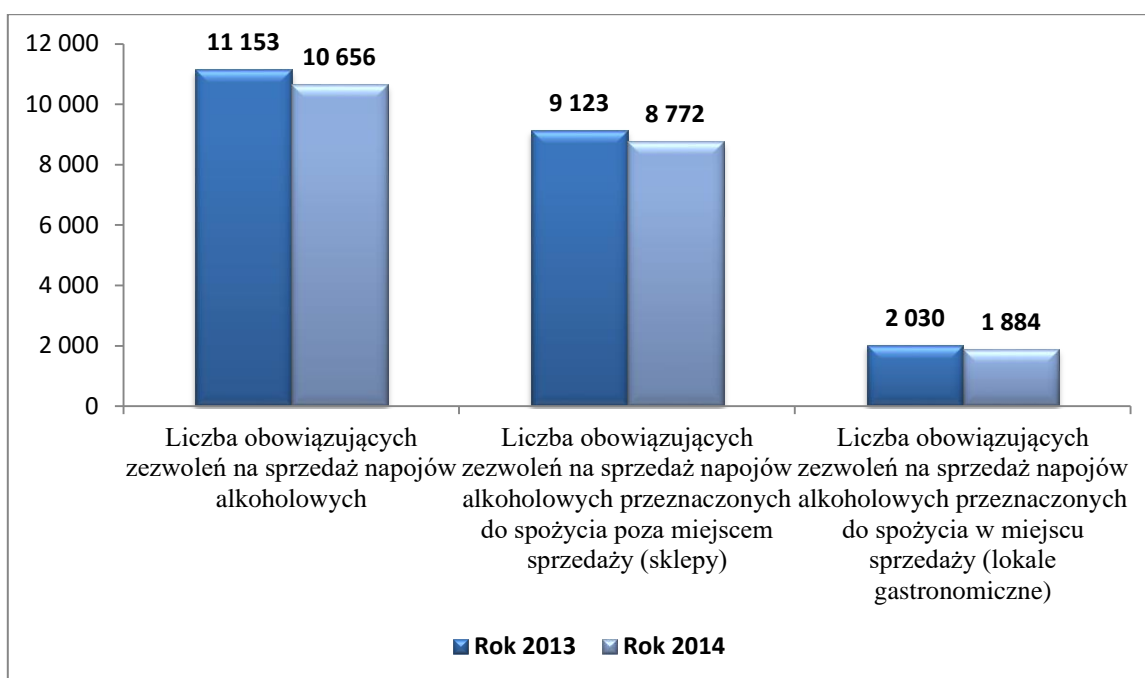
Wykres 7. Liczba jednorazowych zezwoleń oraz zezwoleń wydanych przedsiębiorcom

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

W 2014 roku na terenie województwa świętokrzyskiego liczba obowiązujących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wyniosła 10 656 i zmalała o 497 w porównaniu do roku 2013 (11 153). Liczba obowiązujących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) w 2014 roku uplasowała się na poziomie 8 772 i również zmalała w odniesieniu do roku 2013 o 351. Podobną tendencję obserwowano w przypadku liczby obowiązujących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne), gdzie liczba ta zmalała z 2030 zezwoleń w roku 2013 do 1884 zezwoleń w roku 2014.

Wykres 8. Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

Na terenie województwa świętokrzyskiego wolumen wartości sprzedaży napojów alkoholowych w 2014 roku wyniósł 1 063 201 083, 11 zł i była o 30% wyższa niż w 2013 roku. Godny uwagi jest fakt, iż w 2014 roku w odniesieniu do roku 2013 znacznie wzrosła sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18%, a zmalała sprzedaż napojów alkoholowych od 4,5% do 18% z wyjątkiem piwa. Szczegóły obrazuje poniższa tabela.

Tabela 1. Wartość alkoholu sprzedanego w województwie świętokrzyskim

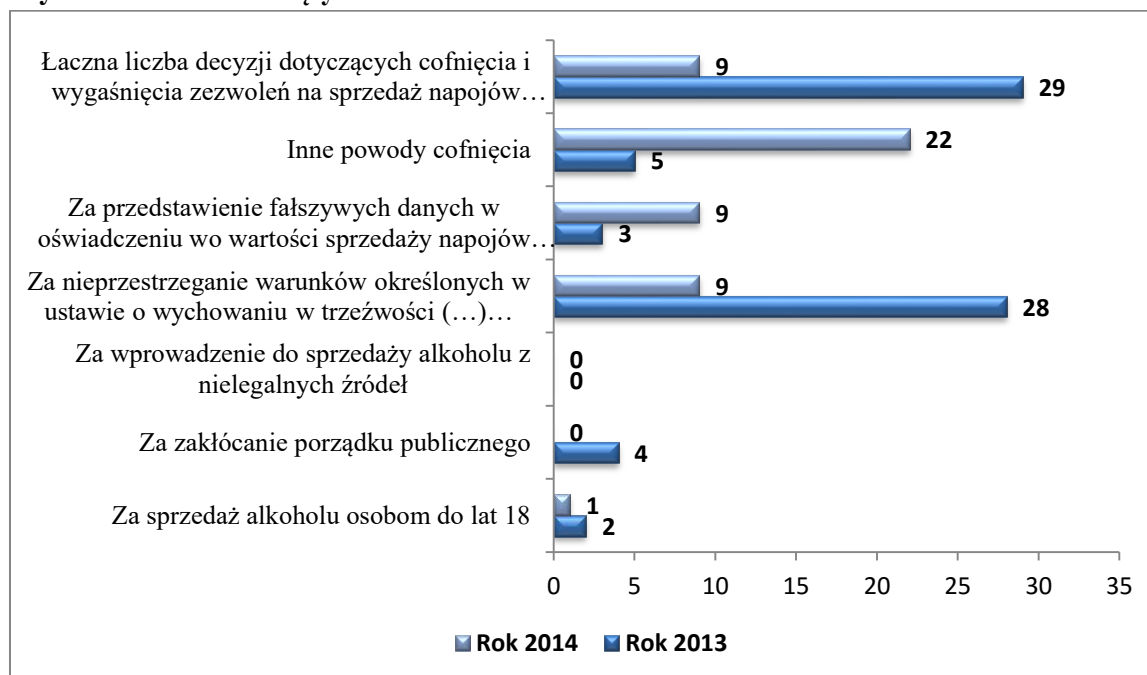
Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014
1	Wartość sprzedaży napojów alkoholowych do 4,5% oraz piwa	333 947 584 zł	386 914 314,32 zł
2	Wartość sprzedaży napojów alkoholowych od 4,5% do 18% z wyjątkiem piwa	78 854 878 zł	64 357 595,23 zł
3	Wartość sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 18%	340 065 040 zł	450 337 548,86 zł
4	Suma wartości sprzedaży napojów alkoholowych	753 696 253 zł	1 063 201 083,11 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

W 2014 roku łączna liczba decyzji dotyczących cofnięcia i wygaśnięcia zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, uchylonych przez SKO wyniosła 9 i zmalała o 20

w odniesieniu do roku 2013. Wśród najczęściej podawanych przyczyn cofnięcia zezwoleń w 2014 roku wymieniano: przedstawianie fałszywych danych w oświadczeniu o wartości sprzedaży napojów alkoholowych (9), nieprzestrzeganie warunków określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości (...) art.18 ust.7 pkt 1-8 (9) oraz inne powody cofnięcia (22). Szczegóły prezentuje wykres 9.

Wykres 9. Liczba cofniętych zezwoleń

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

Uzupełniając dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w województwie świętokrzyskim należy nadmienić, iż według danych GUS Świętokrzyskie jest na ostatnim miejscu w Polsce pod względem wydatków miesięcznych na alkohol – jest to kwota 19,36 zł miesięcznie na 1 osobę. W strukturze przeciętnych miesięcznych wydatków na mieszkańców województwa świętokrzyskiego, wydatki na zakup alkoholu i wyrobów tytoniowych w 2014 roku stanowiły 25 zł i było to mniej o 0,2% w stosunku do antologicznych danych z 2013 roku.

3.3 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz osoby odpowiedzialne za realizację gminnych programów

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest organem podejmującym czynności zmierzające do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

W 2014 roku liczba członków w gminnych komisjach rozwiązywania problemów alkoholowych wyniosła 698 osób i zmalała w stosunku do 2013 roku o 17 osób. Liczba zespołów podejmujących czynności zmierzające do orzeczenia zastosowania wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego w 2014 roku wyniosła 22 (19 w roku 2013). Wzrosła również liczba zespołów inicjujących działania w zakresie określonym w art. 41 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i liczba zespołów opiniujących zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych – odpowiednio z 8 w 2013 roku do 10 w roku 2014 i z 15 w roku 2013 do 16 w roku 2014. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na funkcjonowanie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w 2014 roku wyniosła 1 481 488 zł. Szczegóły prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014
1	Liczba członków w gminnych komisjach	715	698
2	Liczba zespołów podejmujących czynności zmierzające do orzeczenia zastosowania wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego	19	22
3	Liczba zespołów inicjujących działania w zakresie określonym w art. 41 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	8	10
4	Liczba zespołów opiniujących zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	15	16
5	Liczba zespołów dokonujących kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia	15	20
6	Liczba innych zespołów	4	6
7	Wysokość środków finansowych przeznaczonych na funkcjonowanie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych (w zł)	1 395 820,00	1 481 488,00

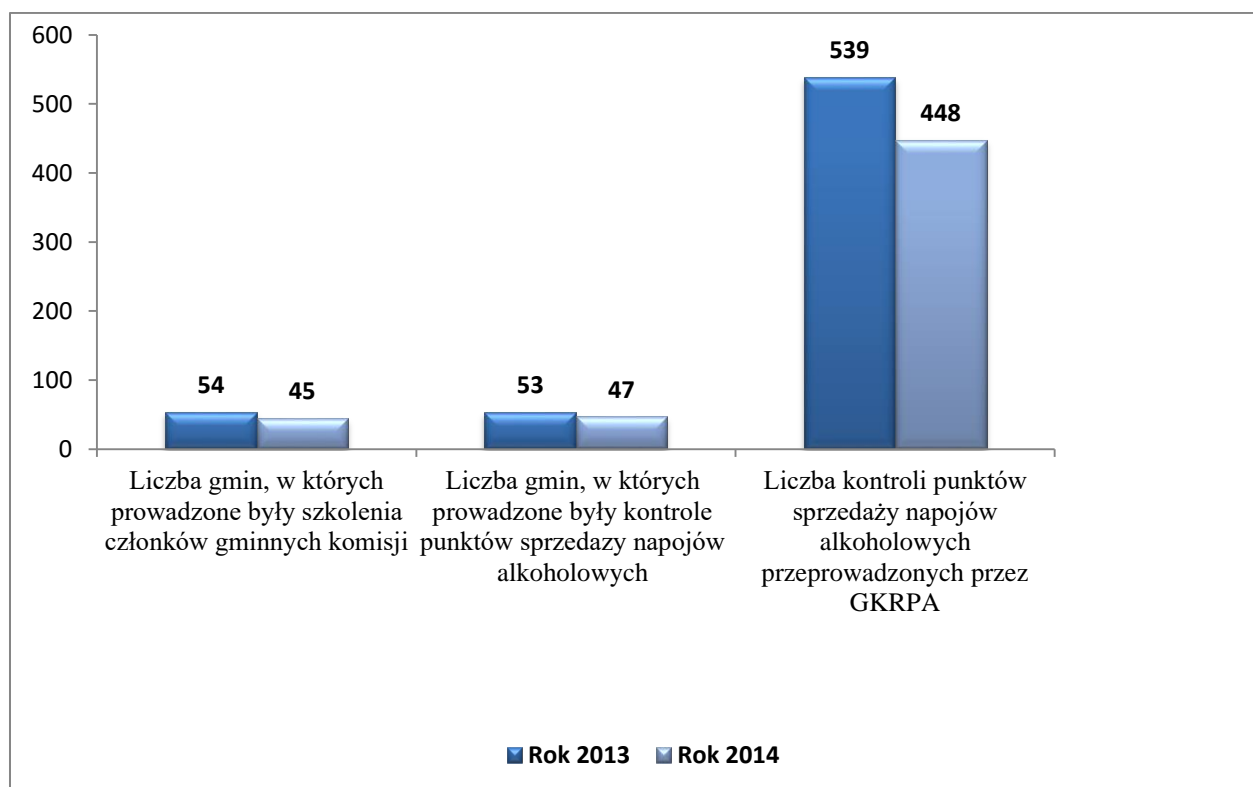
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

Niezwykle istotne jest podnoszenie kompetencji członków GKRPA. W 2014 roku w 45 gminach zorganizowano szkolenia dla członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych (54 w 2013 roku). Koszt szkoleń w 2014 roku pochłonął środki finansowe w wysokości 39 187 zł, a w 2013 roku w wysokości 47 601 zł.

W 2014 roku w 47 gminach przeprowadzono kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych przez gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych, a liczba

kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeprowadzonych przez GKRPA wyniosła 448 – o 91 mniej niż w roku 2013.

Wykres 10. Szkolenia członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeprowadzonych przez GKRPA

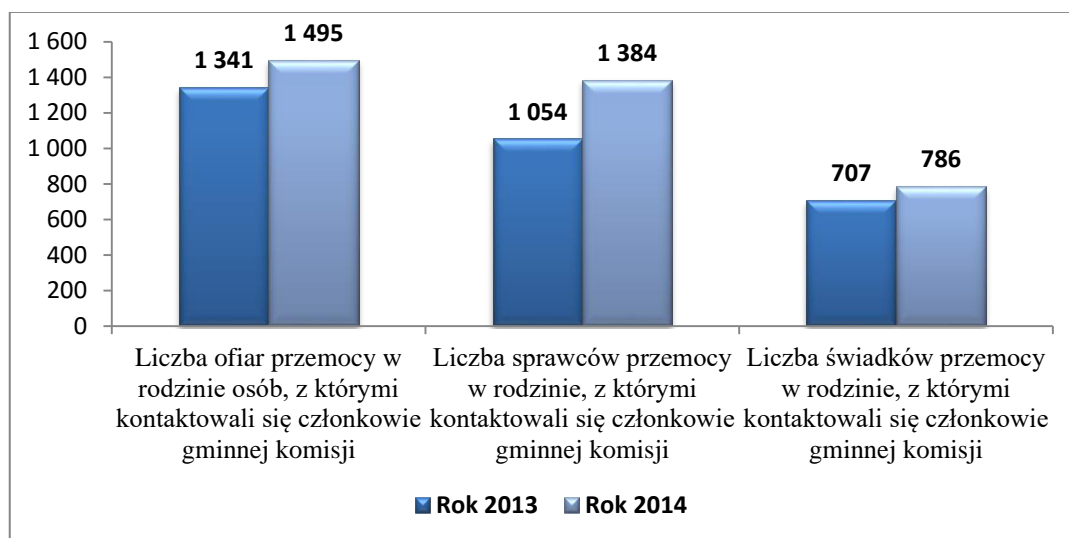
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

Liczba osób, z którymi członkowie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych przeprowadzili w 2014 roku rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu wyniosła 4 236 osób (4 494 w roku 2013), a liczba osób w stosunku do których gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych podjęła w 2014 roku czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego 2 516 (2 191 w roku 2013). Natomiast liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiły w 2014 roku do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego uplasowała się na poziomie 1 646 osób (wzrost o 182 osoby w stosunku do roku 2013).

W związku z realizacją procedury zobowiązania do leczenia odwykowego, która uruchamiana jest w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu, których uzależnienie uderza w prawne i osobiste dobra innych osób np. zakłócanie porządku publicznego, rozkład pożycia małżeńskiego, przemoc w rodzinie (przesłanki społeczne), do GKRPA trafiają osoby, w których rodzinach dochodziło do przemocy. Znowelizowana ustawa o pomocy społecznej nałożyła na członków GKRPA nowe zadania: współpracę w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych oraz realizację procedury Niebieskiej Karty.

W 2014 roku na terenie województwa świętokrzyskiego liczba ofiar przemocy w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA wyniosła 1 495 osób i wzrosła o 11% w stosunku do roku 2013. Liczba sprawców przemocy w rodzinie z którymi kontaktowali się członkowie gminnej komisji, również utrzymała tendencję wzrostową – z 1 054 w roku 2013 do 1 384 w roku 2014. W 2014 roku wzrosła również liczba świadków przemocy w rodzinie z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA. Szczegóły prezentuje poniższy wykres.

Wykres 11. Prace gminnej komisji - pomoc ofiarom przemocy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

W 2014 roku w województwie w GKRPA 21 gminach uruchomiły procedurę Niebieskiej Karty (w roku 2013 liczba ta wyniosła 19), a liczba działań zmierzających do jej uruchomienia wyniosła 209, czyli o ponad połowę więcej niż w roku 2013 (121). Liczba gmin, w których prowadzono rozmowy z osobą nadużywającą alkoholu w związku ze stosowaniem przez nią przemocy w 2014 roku była równa 75, a liczba gmin, w których

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

motywowano sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjnym/terapii 60. Szczegóły prezentuje tabela 3.

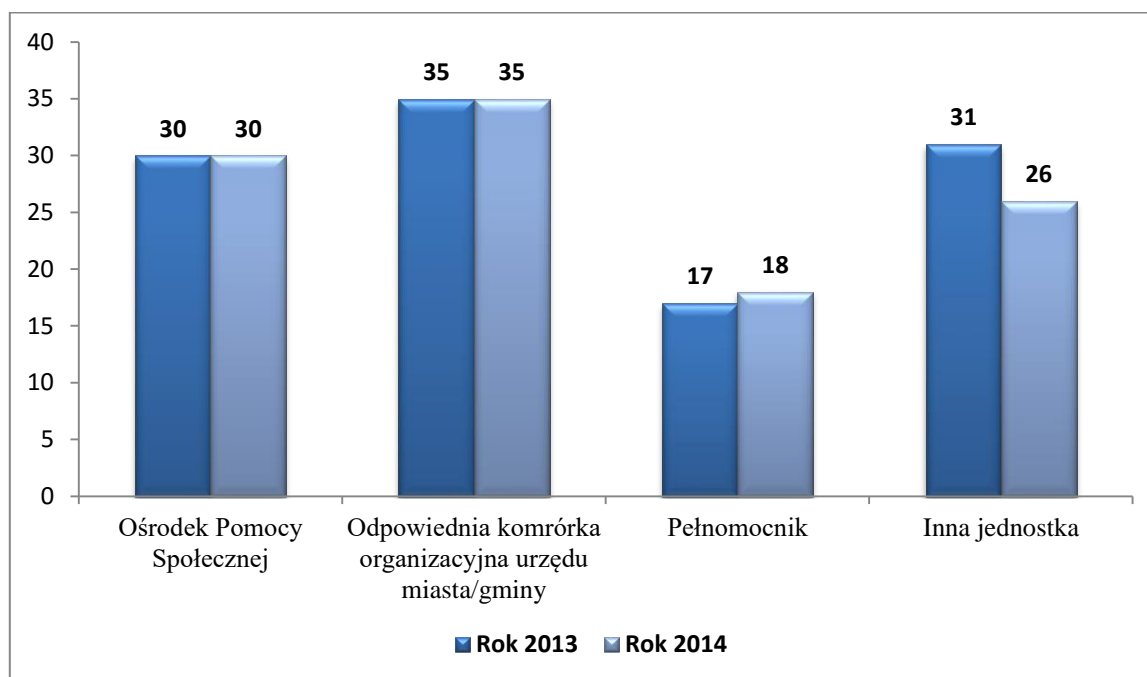
Tabela 3. Działania podejmowane przez gminną komisję wobec członków rodzin, w których dochodziło do przemocy

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014
1	Liczba gmin, w których uruchomiono procedurę NK	19	21
	Liczba w/w działań podjętych przez gminy	121	209
2	Liczba gmin, w których prowadzono rozmowy z osobą nadużywającą alkoholu w związku ze stosowaniem przez nią przemocy	72	75
	Liczba w/w działań podjętych przez gminy	1 088	1163
3	Liczba gmin, w których motywowano sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjnym/terapii	47	60
	Liczba w/w działań podjętych przez gminy	623	764

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

W latach 2013-2014 realizatorem gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 30 przypadkach był Ośrodek Pomocy Społecznej, a w 35 odpowiednia komórka organizacyjna urzędu miasta/gminy. W 2014 roku pełnomocnik pełnił rolę realizatora programu w 18 gminach, w roku 2013 – w 17. Realizatorami gminnego programu w 26 przypadkach w 2014 roku były inne jednostki.

Wykres 12. Realizator gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

3.4 Pomoc dla osób z problemem alkoholowym, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

W 2014 roku na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonowały 63 grupy AA (65 w roku 2013), a wysokość środków przeznaczonych na powyższe zadanie wyniosła 56 144, 57 zł. Liczba grup AL-ANON w 2014 roku wzrosła o 1 w odniesieniu do roku 2013 i wyniosła 14. W 2014 roku funkcjonowała 1 grupa AL-ATEEN (2 grupy w 2013 roku).

W stosunku do roku 2013 w 2014 roku znacznie wzrosła liczba stowarzyszeń (klubów abstynenckich) funkcjonujących na terenie województwa – z 13 w 2013 r. do 21 w 2014 r. Koszt ich utrzymania w 2014 roku wyniósł 308 607,71 zł. Liczba samopomocowych grup DDA w 2014 roku wyniosła 6, a wysokość środków przeznaczonych na powyższe zadanie pochłonęła kwotę 5 640,00 zł.

Tabela 4. Grupy pomocowe i samopomocowe

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014
1	Liczba grup AA	65	63
	Wysokość środków przeznaczonych na powyższe zadanie (w zł)	53 739,62	56 144,57
2	Liczba grup AL-ANON	13	14
	Wysokość środków przeznaczonych na powyższe zadanie(w zł)	3 500,00	0
3	Liczba grup AL-ATEEN	2	1
	Wysokość środków przeznaczonych na powyższe zadanie(w zł)	300,00	0
4	Liczba stowarzyszeń abstynenckich (klubów abstynenta)	13	21
	Wysokość środków przeznaczonych na powyższe zadanie(w zł)	340 902,00	308 607,71
5	Liczba samopomocowych grup DDA	4	6
	Wysokość środków przeznaczonych na powyższe zadanie(w zł)	5 280,00	5 640,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2014 roku funkcjonowało 90 punktów konsultacyjnych dla osób z problemem alkoholowym – o 2 więcej niż w roku 2013, a liczba udzielonych przez nie konsultacji wyniosła 3 889. Liczba osób doznających przemocy w rodzinie, którym udzielono konsultacji w w/w punktach w 2014 roku wyniosła 1 124 osoby, natomiast liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, którym udzielono wyniosła 575. W 2014 roku udzielono łącznie 19 244 porad 7 568 osobom. Szczegóły prezentuje poniższa tabela.

Tabela 5. Klienci punktów konsultacyjnych dla osób z problemem alkoholowym

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014
1	Liczba punktów konsultacyjnych działających w województwie	88	90
2	Liczba osób z problemem alkoholowym, którym udzielono konsultacji w w/w punktach	4 947	3 889
3	Liczba dorosłych członków rodzin osób z problemem alkoholowym, którym udzielono konsultacji w w/w punktach	1 777	1 980
4	Liczba osób doznających przemocy w rodzinie, którym udzielono konsultacji w w/w punktach	1 011	1 124
5	Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, którym udzielono konsultacji w w/w punktach	591	575
6	Suma osób, którym udzielono pomocy w punktach konsultacyjnych	8 326	7 568
7	Suma porad udzielonych w punktach konsultacyjnych	16 698	19 244

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

W województwie świętokrzyskim w gminach województwa świętokrzyskiego funkcjonowało 13 telefonów zaufania, z czego 4 czynne były całą dobę a wysokość środków przeznaczonych na ich funkcjonowanie wyniosła 71 086,22 zł. W 2014 roku również działało 13 tego typu telefonów, jednak tylko 2 były czynne całodobowe. Zmniejszył się również koszt ich utrzymania i wyniósł on 61 899, 81 zł.

Elementem wsparcia i pomocy m.in. dla osób z problemem uzależnienia od alkoholu są podmioty reintegracji społeczno - zawodowej takie jak Centra Integracji Społecznej (CIS) oraz Kluby Integracji Społecznej (KIS). CIS adresuje swoje działania do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, przy czym grupa tych osób nie jest ściśle określona w przepisach ustawy *o zatrudnieniu socjalnym*. W 2014 roku na terenie województwa świętokrzyskiego, podobnie jak w 2013 r., funkcjonowało 6 Centrów Integracji Społecznej. Łączna wysokość środków finansowych przeznaczonych w ramach gminnego programu profilaktyki na zajęcia reintegracji zawodowej i społecznej prowadzonej w CIS wyniosła 1 074 165,70 zł. Liczba uczestników zajęć reintegracji zawodowej i społecznej prowadzonych w CIS wyniosła 937 osób, w tym liczba uzależnionych od alkoholu 24 osoby (w 2013 – 26 osób). Liczba osób, które zakończyły realizację indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego w CIS wyniosła 409 osób (o 45% więcej niż w roku 2013). Szczegóły prezentuje tabela nr 6.

Tabela 6. Centra Integracji Społecznej

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014
1	Liczba CIS funkcjonujących na terenie województwa	6	6
2	Łączna wysokość środków finansowych przeznaczonych w ramach gminnego programu profilaktyki na zajęcia reintegracji zawodowej i społecznej prowadzonej w CIS (w zł)	645 800	1 074 165,70
3	Łączna liczba uczestników zajęć reintegracji zawodowej i społecznej prowadzonych w CIS	636	937
	W tym liczba osób uzależnionych od alkoholu po zakończeniu leczenia odwykowego	26	24
4	Liczba osób, które zakończyły realizację indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego w CIS	224	409
	W tym liczba osób uzależnionych od alkoholu po zakończeniu leczenia odwykowego	13	15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

Klub Integracji Społecznej to jednostka, której celem jest udzielenie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych, jako wartości na rynku pracy. Liczba Klubów Integracji Społecznej na przestrzeni lat 2013-2014 nie uległa zmianie i wynosi 11. Łączna wysokość środków finansowych przeznaczonych w ramach gminnego programu profilaktyki na KIS wyniosła 101 737 zł i zwiększyła się niemal o połowę w odniesieniu do roku 2013 (55 000 zł). Natomiast łączna liczba uczestników zajęć prowadzonych w KIS w 2014 roku wyniosła 1 041, w tym liczba osób uzależnionych od alkoholu 70.

Tabela 7. Kluby Integracji Społecznej

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014
------------	-------------------------	-----------------	-----------------

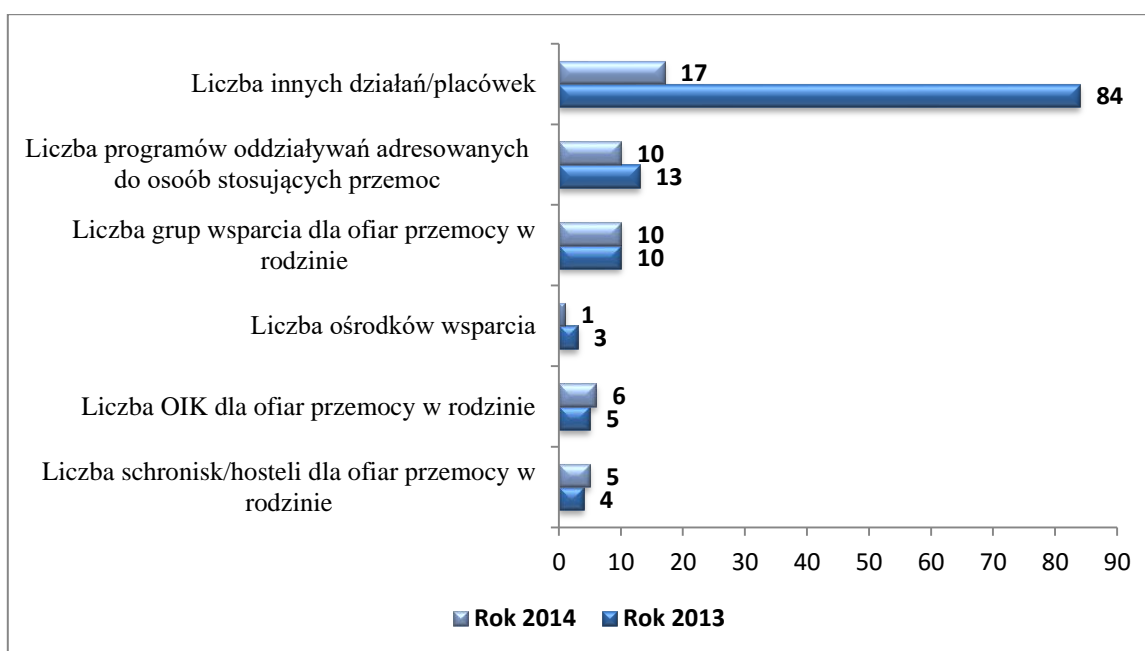
1	Liczba KIS funkcjonujących na terenie województwa	11	11
2	Łączna wysokość środków finansowych przeznaczonych w ramach gminnego programu profilaktyki na KIS (w zł)	55 000	101 737,00
3	Łączna liczba uczestników zajęć prowadzonych w KIS	1 087	1 041
	W tym liczba osób uzależnionych od alkoholu	99	70

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

Wśród instytucji i grup działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na obszarze województwa świętokrzyskiego w 2014 roku wymienić można:

- schroniska/hostele dla ofiar przemocy w rodzinie – 5,
- ośrodki interwencji kryzysowej dla ofiar przemocy w rodzinie – 6,
- ośrodki wsparcia – 1,
- grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie - 10
- programy oddziaływań adresowane do osób stosujących przemoc w rodzinie – 10,
- inne działania/placówki – 17.

Wykres 13. Instytucje i grupy działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

3.5 Profilaktyka szkolna i środowiskowa

Zadania realizowane w ramach gminnych programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych obejmują:

- profilaktykę uniwersalną – ukierunkowaną na całą populację,
- profilaktykę selektywną – ukierunkowaną na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka,
- profilaktykę wskazującą – ukierunkowaną na jednostki (grupy) wysokiego ryzyka oraz rehabilitację.

W 2014 roku, podobnie jak w 2013 roku, liczba gmin, w których prowadzone były programy profilaktyczne rekomendowane przez Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Ośrodek Edukacji Rozwoju i Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych była równa 18. W rekomendowanych programach profilaktycznych w 2014 roku uczestniczyło 5 765 młodzieży, o 55% mniej niż w roku 2013. Zmniejszyła się również liczba nauczycieli uczestniczących w tych programach, z 631 w 2013 roku do 488 w roku 2014. Wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetów gmin na realizację w/w programów w 2014 roku wyniosła 86 152, 33 zł i w stosunku do 2013 zmalała prawie dwukrotnie. Szczegóły prezentuje poniższa tabela.

Tabela 8. Rekomendowane programy profilaktyczne

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014
1	Liczba gmin, w których prowadzone były programy profilaktyczne rekomendowane przez KBPN, ORE i PARPA	18	18
2	Liczba młodzieży uczestniczącej w rekomendowanych programach profilaktycznych	12 676	5 765
3	Liczba nauczycieli uczestniczących w rekomendowanych programach profilaktycznych	631	488
4	Liczba rodziców uczestniczących w rekomendowanych programach profilaktycznych	1 561	1 538
5	Wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetów gmin na realizację rekomendowanych programach profilaktycznych (w zł)	157 917,00	86 152,33

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

Na terenie gmin prowadzone były również inne niż rekomendowane programy profilaktyczne. W 2014 roku prowadzone były w 71 gminach (w roku 2013 w 68). Łączna liczba młodzieży uczestnicząca w tego typu programach wyniosła 54 385 osób i wzrosła w stosunku do roku 2013 o ponad 13%. W odniesieniu do 2013 roku, w 2014 roku wzrosła również liczba nauczycieli i rodziców biorących udział w w/w programach. Wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetów gmin na realizację innych programów profilaktycznych w 2014 roku wyniosła 627 531,93 zł. Szczegóły prezentuje tabela 9.

Tabela 9. Inne (niż rekomendowane) programy profilaktyczne

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014
1	Liczba gmin, w których prowadzone były inne (niż rekomendowane) programy profilaktyczne	68	71
2	Liczba młodzieży uczestniczącej w innych programach profilaktycznych	47 959	54 385
3	Liczba nauczycieli uczestniczących w innych programach profilaktycznych	2 264	2 318
4	Liczba rodziców uczestniczących w innych programach profilaktycznych	4 150	7 530
5	Wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetów gmin na realizację innych programów profilaktycznych (w zł)	538 279,77	627 531,93

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

Poza rekomendowanymi i innymi programami profilaktycznymi, gminy prowadziły również inne działania profilaktyczne skierowane do osób i ich rodzin spożywających napoje alkoholowe.

Najczęstszą formą takich działań były spektakle profilaktyczne, które zorganizowało 69 gmin z terenu województwa świętokrzyskiego dla 28 162 osób. Równie popularne były festyny i inne imprezy plenerowe (poza sportowymi) które zorganizowało 65 gmin, a liczba uczestniczących w nich osób wyniosła 50 424. Nieco mniej, bo 63 gminy organizowały jednorazowe prelekcje i pogadanki. Najrzadziej na terenie gmin realizowane były programy dla młodzieży z grup ryzyka – realizowano je w 8 gminach, a liczba uczestników wyniosła 824 osoby. Szczegóły prezentuje tabela nr 10.

Tabela 10. Formy działań profilaktycznych podejmowanych w województwie świętokrzyskim

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014
1	Liczba gmin, w których prowadzone były jednorazowe prelekcje, pogadanki	60	63
	Liczba ich uczestników	26 805	27 753
2	Wysokość środków przeznaczonych w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na jednorazowe prelekcje, pogadanki (w zł)	95 311,00	91 377,20
3	Liczba gmin, w których odbywały się spektakle profilaktyczne	71	69
	Liczba ich uczestników	27 834	28 162
4	Wysokość środków przeznaczonych w ramach gminnego programu pirpa na spektakle profilaktyczne(w zł)	196 055,00	228 858,02
5	Liczba gmin, w których odbywały się festyny i inne imprezy plenerowe (poza sportowymi)	63	65
	Liczba ich uczestników	69 218	50 424
6	Wysokość środków przeznaczonych w ramach gminnego programu pirpa na festyny i inne imprezy plenerowe (w zł)	524 530,00	556 070,77
7	Liczba gmin, w których odbywały się imprezy sportowe	50	56
	Liczba ich uczestników	27 241	28 306
8	Wysokość środków przeznaczonych w ramach gminnego programu pirpa na imprezy sportowe	396 997,00	562 970,14
9	Liczba gmin, w których odbywały się konkursy	51	56
	Liczba ich uczestników	15 950	18 680
10	Wysokość środków przeznaczonych w ramach gminnego programu PARPA na konkursy	109 269,00	188 929,28

11	Liczba gmin, w których realizowane były programy dla młodzieży z grup ryzyka	14	8
	Liczba ich uczestników	3 353	824
12	Wysokość środków przeznaczonych w ramach gminnego programu PARPA na programy dla młodzieży z grup ryzyka	53 272,00	45 717,43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

Szczególną grupą odbiorców wszelkich działań profilaktycznych oferowanych przez samorządy gminne są dzieci i młodzież z rodzin z problemem alkoholowym. W 2014 roku z kolonii i obozów z programem zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym skorzystało 338 osób (w roku 2013 - 457). Wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetów gmin na w/w kolonie i obozy wyniosła 214 641,80 zł. W 2014 roku znacznie więcej dzieci i młodzieży uczestniczyło w koloniach i obozach z programem zajęć profilaktycznych – 4 312 osób, a wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetów gmin na w/w kolonie i obozy osiągnęła wysokość 1 297 547,23 zł.

Tabela11. Inne działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014
1	Kolonie i obozy z programem zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym- liczba uczestników	457	338
2	Wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetów gmin na w/w kolonie i obozy (w zł)	250 440,00	214 641,80
3	Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych – liczba uczestników	4 192	4 312
4	Wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetów gmin na w/w kolonie i obozy (w zł)	1 312 084,89	1 297 547,23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

W 2014 roku programy interwencyjno-profilaktyczne dla młodzieży „eksperymentującej” z substancjami psychoaktywnymi, w tym z alkoholem, realizowane były w 3 gminach. Łącznie uczestniczyło w nich 527 uczniów i 50 nauczycieli oraz wychowawców.

Tabela12. Programy interwencyjno-profilaktyczne dla młodzieży eksperymentującej z substancjami psychoaktywnymi, w tym z alkoholem

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014
1	Liczba gmin, które zorganizowały programy interwencyjno-profilaktyczne dla młodzieży z problemami alkoholowymi	4	3
2	Liczba uczestniczących w w/w programach uczniów	416	527
3	Liczba uczestniczących w w/w programach nauczycieli, wychowawców	10	50
4	Liczba uczestniczących w w/w programach rodziców	40	345
5	Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację w/w programów (w zł)	6 280,00	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

3.6 Nietrzeźwość w miejscach publicznych

Definicję stanu nietrzeźwości zawiera art. 115 § 16 Kodeksu karnego. Zgodnie z tym przepisem zachodzi on, gdy:

1. Zawartość alkoholu we krwi przekracza 0,5 promila albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość,
2. Zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość.

Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2014 roku zatrzymano 146 osób poniżej 18 roku życia będących pod wpływem alkoholu i umieszczono je w policyjnych izbach dziecka lub odwieziono do domów rodzinnych. W roku 2013 liczba ta wyniosła 192 osoby. W 2014 roku 6 952 osób nietrzeźwych zostało zatrzymanych przez funkcjonariuszy Policji w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych była to więcej o 3,5% w stosunku do roku 2013. W 2014 roku znacząco również wzrosła liczba osób nietrzeźwych przewiezionych do izby wytrzeźwień w innej gminie - 167 w 2013, - 288 w roku 2014.

Tabela 13. Działania gmin w zakresie nietrzeźwości w miejscach publicznych

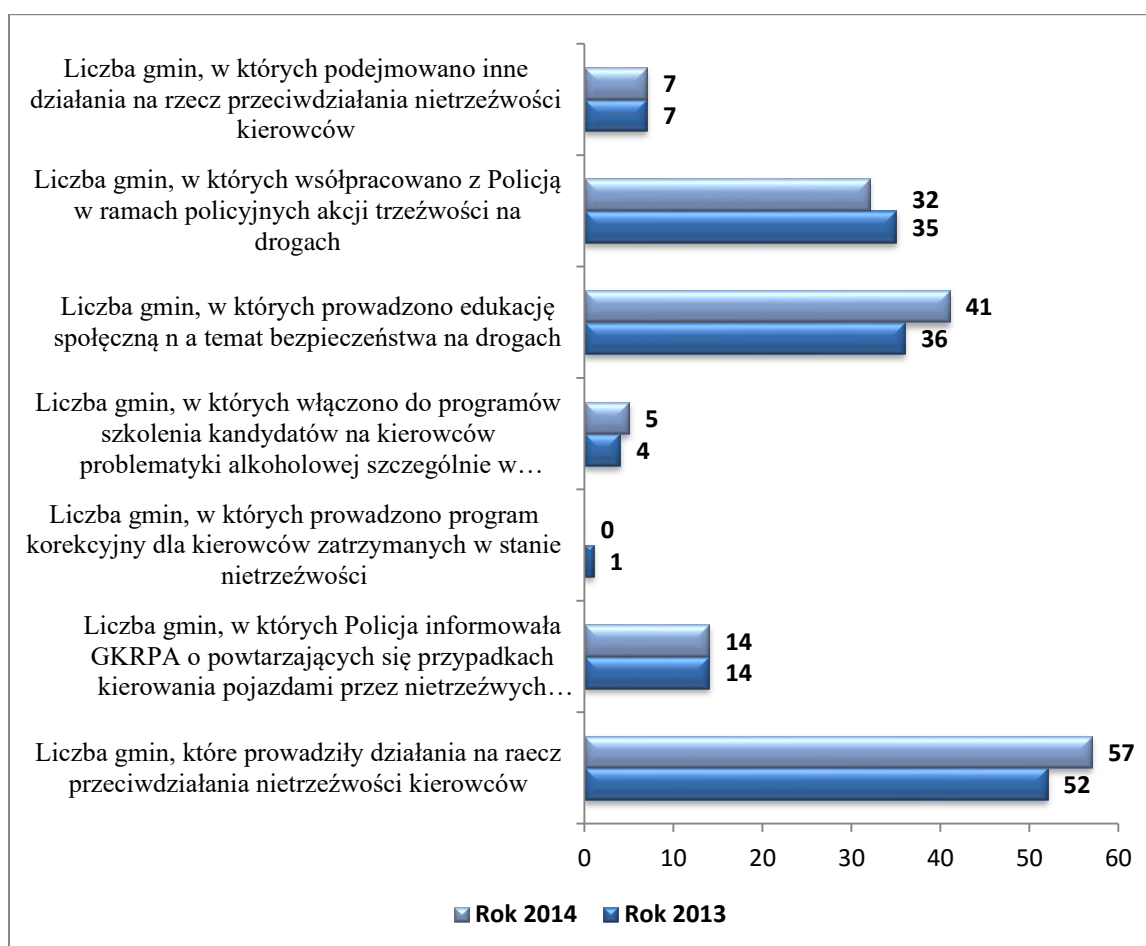
Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014
-----	------------------	----------	----------

1	Liczba nietrzeźwych osób poniżej 18 roku życia zatrzymanych w policyjnych izbach dziecka lub dowiezionych do domów rodzinnych	192	146
2	Liczba zatrzymań osób nietrzeźwych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych	6 716	6 952
3	Liczba osób nietrzeźwych przewiezionych do izby wytrzeźwień w innej gminie	167	288

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

Samorządy gminne czynnie angażują się w działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców. W 2014 roku liczba gmin, które prowadziły tego typu akcje wyniosła 57 (52 gminy w 2013 roku). W latach 2013-2014, liczba gmin w których Policja informowała gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych o powtarzających się przypadkach kierowania pojazdami przez nietrzeźwych kierowców uplasowała się na poziomie 14. Edukację społeczną na temat bezpieczeństwa na drogach (wydawanie ulotek, plakatów, udział w kampaniach lokalnych na rzecz bezpieczeństwa na drogach) w 2014 roku prowadzono w 41 gminach, w 2013 roku w 36 gminach. Tendencję spadkową odnotowano w liczbie gmin w których współpracowano z Policją w ramach policyjnych akcji trzeźwości na drogach - z 35 w roku 2013 do 32 w roku 2014. Zarówno w 2013 roku, jak i 2014 na takim samym poziomie pozostała liczba gmin, w których podejmowano inne działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców.

Wykres 14. Działania gmin na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

3.7 Edukacja publiczna oraz współpraca z innymi samorządowymi

Prowadzenie i wspieranie edukacji publicznej w zakresie problemów alkoholowych należy do zadań nałożonych na samorządy gminne. Mają one na celu zwiększenie podstawowej wiedzy o napojach alkoholowych i popularyzowanie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu dla życia rodzinnego oraz społecznego.

Jak wynika z otrzymanych informacji, w 2014 roku 69 gmin prowadziło działania z zakresu edukacji publicznej – liczba ta zwiększyła się o 6 w odniesieniu do roku 2013. Najwięcej gmin prowadziło edukację publiczną poprzez rozpowszechnianie plakatów, ulotek – 48 gmin oraz poprzez organizowanie festynów czy imprez okolicznościowych – 49 gmin. Najmniejsza liczba gmin przeprowadziła lokalne kampanie radiowe i telewizyjne – po 3 w roku 2014. Wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetów gmin, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na działania

z zakresu edukacji publicznej w 2014 roku wyniosła 666 703,20 zł. Szczegóły prezentuje tabela 14.

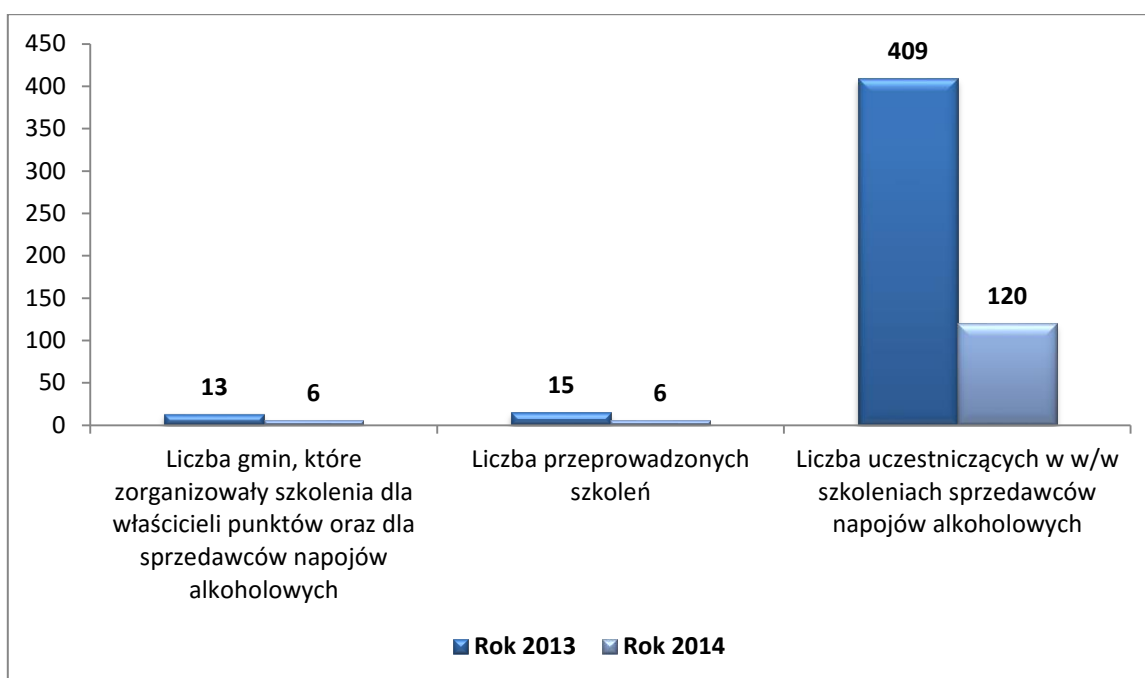
Tabela 14. Działania gmin w zakresie nietrzeźwości w miejscach publicznych

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014
1	Liczba gmin, które prowadziły działania z zakresu edukacji publicznej	63	69
2	Liczba gmin, w których przeprowadzono lokalne kampanie telewizyjne	2	3
3	Liczba gmin, w których przeprowadzono lokalne kampanie radiowe	1	3
4	Liczba gmin, w których przeprowadzono lokalne kampanie prasowe	4	8
5	Liczba gmin, które rozpowszechniały plakaty, ulotki	44	48
6	Liczba gmin, które wydawały czasopisma, biuletyny, książki	3	4
7	Liczba gmin, które prowadziły stronę internetową	7	7
8	Liczba gmin, w których zorganizowano festyny lub imprezy profilaktyczne	46	49
9	Liczba gmin, które brały aktywny udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych	18	18
10	Liczba gmin, które przeprowadziły inne działania z zakresu edukacji publicznej	15	8
11	Wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetów gmin, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na działania z zakresu edukacji publicznej	453 962,91	666 703,20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

Na terenie województwa na przestrzeni lat 2013-2014 organizowano szkolenia dla właścicieli punktów oraz dla sprzedawców napojów alkoholowych. W 2014 roku w 6 gminach zorganizowano 6 szkoleń dla właścicieli punktów oraz dla sprzedawców napojów alkoholowych, a liczba osób w nich uczestniczących wyniosła 120 osób. W roku 2014 w odniesieniu do roku 2013 odnotowujemy spadek, zarówno w liczbie gmin, które były organizatorem szkoleń (13) jak i w liczbie przeprowadzonych szkoleń (15). W 2014 roku znacząco również spadła liczba uczestników oferowanych szkoleń, bowiem w 2013 roku ich liczba wyniosła 409, a w 2014 - 120.

Wykres 15. Szkolenia dla właścicieli punktów oraz dla sprzedawców napojów alkoholowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

W ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych gminy mogą podjąć wspólne działania na rzecz przeciwdziałania i profilaktyki problemów alkoholowych wraz z innymi gminami, samorządem powiatowym, samorządem województwa, organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz stowarzyszeniami/klubami abstynenckimi.

W 2014 roku 23 gminy, współpracowały w tym zakresie z innymi samorządami gminnymi, co oznacza wzrost o 2 w stosunku do roku 2013. 23 gminy podjęły nieformalną współpracę - bliskie współdziałanie w realizacji poszczególnych zadań. Najczęściej gminy współpracowały w zakresie edukacji publicznej (8), leczenia odwykowego i jego rozwoju (6), profilaktyki szkolnej i środowiskowej (6), pomocy dorosłym członkom rodzin z problemem alkoholowym (6) oraz szkoleń i konferencji (6). W 2014 roku nie podjęto współpracy z innymi gminami w zakresie badań naukowych, sondaży.

Tabela 15. Współpraca między gminami w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Raport z monitoringu
Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014
1	Liczba gmin, które współpracowały z innymi gminami w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	25	23
2	Liczba gmin, które podjęły formalną współpracę (np. w ramach porozumienia międzygminnego/związku gmin)	2	1
3	Liczba gmin, które podjęły nieformalną współpracę - bliskie współdziałanie w realizacji poszczególnych zadań	23	23
4	Liczba gmin, które współpracowały z innymi gminami w zakresie leczenia odwykowego i jego rozwoju	8	6
5	Liczba gmin, które współpracowały z innymi gminami w ramach profilaktyki szkolnej i środowiskowej	9	6
6	Liczba gmin, które współpracowały z innymi gminami w zakresie pomocy dorosłym członkom rodzin z problemem alkoholowym	7	6
7	Liczba gmin, które współpracowały z innymi gminami w zakresie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym	4	3
8	Liczba gmin, które współpracowały z innymi gminami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	6	3
9	Liczba gmin, które współpracowały z innymi gminami w zakresie edukacji publicznej (kampanie, wydawnictwa)	5	8
10	Liczba gmin, które współpracowały z innymi gminami w zakresie badań naukowych, sondaży	1	0
11	Liczba gmin, które współpracowały z innymi gminami w zakresie szkoleń i konferencji	12	6
12	Liczba gmin, które współpracowały z innymi gminami w inny sposób	3	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2014 roku 41 gmin zadeklarowało współpracę w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych z samorządami powiatowymi (w roku 2013 - 40). Współpracowano merytorycznie w 39 gminach, w zakresie leczenia odwykowego i jego rozwoju - 15, w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 15, w zakresie szkoleń i konferencji - 14. Szczegóły prezentuje tabela 16.

Tabela 16. Współpraca między gminami a samorządem powiatu w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014
1	Liczba gmin, które współpracowały z samorządem powiatu w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	40	41
2	Liczba gmin, które podjęły współpracę merytoryczną (np. wymiana informacji, konsultacje)	37	39
3	Liczba gmin, które podjęły współpracę w formie finansowania/dofinansowania działań	5	5
4	Liczba gmin, które współpracowały z samorządem powiatu w zakresie leczenia odwykowego i jego rozwoju	9	15
5	Liczba gmin, które współpracowały z samorządem powiatu w ramach profilaktyki szkolnej i środowiskowej	13	9
6	Liczba gmin, które współpracowały z samorządem powiatu w zakresie pomocy dorosłym członkom rodzin z problemem alkoholowym	10	9
7	Liczba gmin, które współpracowały z samorządem powiatu w zakresie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym	7	8
8	Liczba gmin, które współpracowały z samorządem powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	13	15
9	Liczba gmin, które współpracowały z samorządem powiatu w zakresie edukacji publicznej (kampanie, wydawnictwa)	4	9
10	Liczba gmin, które współpracowały z samorządem powiatu w zakresie badań naukowych, sondaży	1	0
11	Liczba gmin, które współpracowały z samorządem powiatu w zakresie szkoleń i konferencji	15	14
12	Liczba gmin, które współpracowały z samorządem powiatu w inny sposób	3	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

W 2014 roku 47 gmin współpracowało z samorządem województwa w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (w roku 2013 – 48). Zdecydowana większość, bo 46 gmin, współpracowała z samorządem województwa w zakresie działań merytorycznych. 30 samorządów gminnych podjęło wspólne działania w zakresie prowadzenia szkoleń i konferencji, 16 w zakresie edukacji publicznej, natomiast 11 w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

Nie współpracowano z samorządem województwa w formie finansowania/dofinansowania działań, jak i tworzenia wspólnych zespołów problemowych.

Tabela 17. Współpraca między gminami a samorządem województwa w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014
1	Liczba gmin, które współpracowały z samorządem województwa w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	48	47
2	Liczba gmin, które podjęły z samorządem województwa współpracę merytoryczną (np. wymiana informacji, konsultacje)	47	46
3	Liczba gmin, które podjęły z samorządem województwa współpracę z w formie finansowania/dofinansowania działań	1	0
4	Liczba gmin, które podjęły z samorządem województwa współpracę w formie organizacji wspólnych przedsięwzięć	3	3
5	Liczba gmin, które podjęły z samorządem województwa współpracę w formie tworzenia wspólnych zespołów problemowych	0	0
6	Liczba gmin, które współpracowały z samorządem województwa w zakresie lecznictwa odwykowego i jego rozwoju	6	9
7	Liczba gmin, które współpracowały z samorządem województwa w ramach profilaktyki szkolnej i środowiskowej	7	8
8	Liczba gmin, które współpracowały z samorządem województwa w zakresie pomocy dorosłym członkom rodzin z problemem alkoholowym	2	3
9	Liczba gmin, które współpracowały z samorządem województwa w zakresie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym	2	6
10	Liczba gmin, które współpracowały z samorządem województwa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	8	11
11	Liczba gmin, które współpracowały z samorządem województwa w zakresie edukacji publicznej (kampanie, wydawnictwa)	13	16
12	Liczba gmin, które współpracowały z samorządem województwa w zakresie badań naukowych, sondaży	2	1
13	Liczba gmin, które współpracowały z samorządem województwa w zakresie szkoleń i konferencji	36	30

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

14	Liczba gmin, które współpracowały z samorządem województwa w inny sposób	0	3
-----------	--	---	---

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

W ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2014 roku 57 samorządów gminnych podjęło współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi (o 10 więcej niż w roku 2013). Najczęściej współpraca ta polegała na wspólnych działaniach podjętych w ramach profilaktyki szkolnej i środowiskowej (32 gminy), współpracy w formie organizacji wspólnych przedsięwzięć (31). Równie często współpracowano w zakresie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym (30), jak i w formie wymiany informacji, konsultacji i inicjowania działań (28). Nie współpracowano w zakresie badań naukowych czy sondaży.

Tabela 18. Współpraca między gminami a organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014
1	Liczba gmin, które współpracowały z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	47	57
2	Liczba gmin, które podjęły z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi współpracę w formie zlecenia realizacji zadań	23	23
3	Liczba gmin, które podjęły z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi współpracę w formie wymiany informacji, konsultacji i inicjowania działań	27	28
4	Liczba gmin, które podjęły z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi współpracę w formie organizacji wspólnych przedsięwzięć	31	31
5	Liczba gmin, które podjęły współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w formie tworzenia wspólnych zespołów problemowych	1	2
6	Liczba gmin, które współpracowały z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie leczenia odwykowego i jego rozwoju	6	7
7	Liczba gmin, które współpracowały z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i	27	32

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

	związkami wyznaniowymi w ramach profilaktyki szkolnej i środowiskowej		
8	Liczba gmin, które współpracowały z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie pomocy dorosłym członkom rodzin z problemem alkoholowym	17	20
9	Liczba gmin, które współpracowały z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym	27	30
10	Liczba gmin, które współpracowały z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	18	15
11	Liczba gmin, które współpracowały z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie edukacji publicznej (kampanie, wydawnictwa)	19	20
12	Liczba gmin, które współpracowały z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie badań naukowych, sondaży	0	0
13	Liczba gmin, które współpracowały z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie szkoleń i konferencji	7	7
14	Liczba gmin, które współpracowały z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi gminami w inny sposób	4	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

Gminy mają możliwość podjęcia współpracy ze stowarzyszeniami/klubami abstynenckimi w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. W 2014 roku w województwie świętokrzyskim tego typu współpracę podjęło 30 samorządów gminnych tj. 1 więcej niż w roku 2013. Współpraca ta w 23 gminach polegała na wymianie informacji, konsultacji i inicjowaniu działań, w 17 na niesieniu pomocy dorosłym członkom rodzin z problemem alkoholowym. Powszechne było inicjowanie wspólnych przedsięwzięć (14 gmin) i wspólne działania w ramach profilaktyki szkolnej i środowiskowej (12).

Tabela 19. Współpraca między gminami a stowarzyszeniami/klubami abstynenckimi w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania

problemów alkoholowych.

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014
1	Liczba gmin, które współpracowały ze stowarzyszeniami/klubami abstynenckimi w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	29	30
2	Liczba gmin, które podjęły ze stowarzyszeniami/klubami abstynenckimi współpracę w formie zlecenia realizacji zadań.	8	9
3	Liczba gmin, które podjęły ze stowarzyszeniami/klubami abstynenckimi współpracę w formie wymiany informacji, konsultacji i inicjowania działań	21	23
4	Liczba gmin, które podjęły ze stowarzyszeniami/klubami abstynenckimi współpracę w formie organizacji wspólnych przedsięwzięć	16	14
5	Liczba gmin, które podjęły ze stowarzyszeniami/klubami abstynenckimi współpracę w formie tworzenia wspólnych zespołów problemowych	2	3
6	Liczba gmin, które współpracowały ze stowarzyszeniami/klubami abstynenckimi w zakresie leczenia odwykowego i jego rozwoju.	9	8
7	Liczba gmin, które współpracowały ze stowarzyszeniami/klubami abstynenckimi w ramach profilaktyki szkolnej i środowiskowej	9	12
8	Liczba gmin, które współpracowały ze stowarzyszeniami/klubami abstynenckimi w zakresie pomocy dorosłym członkom rodzin z problemem alkoholowym	22	17
9	Liczba gmin, które współpracowały ze stowarzyszeniami/klubami abstynenckimi w zakresie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym	10	11
10	Liczba gmin, które współpracowały ze stowarzyszeniami/klubami abstynenckimi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	13	10
11	Liczba gmin, które współpracowały ze stowarzyszeniami/klubami abstynenckimi w zakresie edukacji publicznej (kampanie, wydawnictwa).	11	8
12	Liczba gmin, które współpracowały ze stowarzyszeniami/klubami abstynenckimi w zakresie badań naukowych, sondaży.	0	0
13	Liczba gmin, które współpracowały ze stowarzyszeniami/klubami abstynenckimi w	3	5

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

	zakresie szkoleń i konferencji		
14	Liczba gmin, które współpracowały ze stowarzyszeniami/klubami abstynenckimi w inny sposób	4	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

W 2014 roku 10 gmin prowadziło badania naukowe, diagnozy i sondaże z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Stan problemów alkoholowych na terenie gminy badało 6 samorządów gminnych, 3 gminy prowadziły badania dotyczące problemów alkoholowych młodzieży szkolnej. Wysokość nakładów finansowych przeznaczonych w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na przeprowadzenie badań, sondaży itp. w 2014 roku wyniosła 36 885 zł. Szczegółowe dane przedstawia tabela 20.

Tabela 20. Badania naukowe, diagnozy i sondaże z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zrealizowane na terenie gmin województwa świętokrzyskiego

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014
1	Liczba gmin, które prowadziły badania naukowe, diagnozy i sondaże z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.	9	10
2	Liczba gmin, które prowadziły ww. badania dotyczące stanu problemów alkoholowych na terenie gminy	4	6
3	Liczba gmin, które prowadziły ww. badania dotyczące problemów alkoholowych młodzieży szkolnej	6	3
4	Liczba gmin, które prowadziły ww. badania dotyczące i wzorów konsumpcji napojów alkoholowych wśród osób dorosłych	1	1
5	Liczba gmin, które prowadziły ww. badania dotyczące postaw i opinii społecznych nt. problemów alkoholowych	1	2
6	Liczba gmin, które prowadziły ww. badania dotyczące przemocy w rodzinie	1	2
7	Liczba gmin, które prowadziły badania dotyczące innych problemów.	3	3
8	Wysokość nakładów finansowych przeznaczonych w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na przeprowadzenie badań, sondaży itp. (w zł)	17 945,96	36 885,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

3.8 Finansowanie poszczególnych zadań w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

W 2014 roku w województwie świętokrzyskim na finansowanie zadań w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych przeznaczono **15 177 831,59** zł. W stosunku do roku 2013, w którym na te same cele wydatkowano **13 856 844** zł, kwota ta wzrosła o 8,7%. W 2014 roku najwięcej środków finansowych przeznaczonych na działalność miejsc pomocy opiekuńczej - kwota ta wyniosła 1 986 945, 45 zł i była niższa o ponad 12% w odniesieniu do roku 2013, w którym osiągnęła ona pułap 2 235 567 zł. Drugie co do wielkości nakłady finansowe w wysokości 1 738 478, 14 zł przeznaczono na realizację innych niż rekomendowane programy profilaktyczne. Kwota ta wzrosła o 15% w stosunku do roku 2013 (1 508 945 zł).

Wysokość środków finansowych przeznaczonych w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na funkcjonowanie gminnych komisji w 2014 roku wyniosła 1 481 488 zł, była większa niż w roku 2013 (1 395 820 zł) o blisko 6%. Samorządy gminne na dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych w 2014 roku przekazały kwotę w wysokości 1 422 842,55 zł, o 2% większą niż w 2013 roku, w którym wyniosła ona 1 390 364 zł.

Równie wysokie kwoty przeznaczono na organizację kolonii i obozów z programem zajęć profilaktycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, w roku 2014 na ten cel przeznaczono 1 297 547,23 zł, w 2013 roku – 1 312 085 zł.

W roku 2014 nie przeznaczono żadnych środków na działalność miejsc pracy podwórkowej i realizację programów interwencyjno-profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z problemami alkoholowymi.

Szczegółowe dane tabelaryczne odnoszące się do finansowania zadań w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych prezentuje tabela 21.

Tabela 21. Finansowanie poszczególnych zadań w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014
1	Wysokość środków finansowych przeznaczonych w województwie w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na dofinansowanie placówek leczenia odwykowego.	463 802,00	474 489,33
2	Wysokość środków finansowych przeznaczonych w	924 422,00	1 097 783,09

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

	województwie w ramach gminnych programów na funkcjonowanie punktów konsultacyjnych dla osób z problemem alkoholowym		
3	Wysokość środków finansowych przeznaczonych w województwie w ramach gminnych programów na działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.	511 135,00	701 682,14
4	Wysokość środków finansowych przeznaczonych w województwie w ramach gminnych programów na realizację rekomendowanych programów profilaktycznych	157 917,00	86 152,33
5	Wysokość środków finansowych przeznaczonych w województwie w ramach gminnych programów na realizację innych niż rekomendowane programów profilaktycznych	538 280,00	627 531,93
6	Wysokość środków finansowych przeznaczonych w województwie w ramach gminnych programów na realizację innych niż rekomendowane programów profilaktycznych	1 508 945,00	1 738 478,14
7	Wysokość środków finansowych przeznaczonych w województwie w ramach gminnych programów na realizację programów programy interwencyjno–profilaktyczne dla młodzieży z problemami alkoholowymi.	6 280,00	0,00
8	Wysokość środków finansowych przeznaczonych w województwie w ramach gminnych programów na dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych	1 390 364,00	1 422 842,55
9	Wysokość środków finansowych przeznaczonych w województwie w ramach gminnych programów na działalność miejsc pomocy specjalistycznej.	747 003,00	773 860,42
10	Wysokość środków finansowych przeznaczonych w województwie w ramach gminnych programów na działalność miejsc pomocy opiekuńczej	2 235 567,00	1 986 945,45
11	Wysokość środków finansowych przeznaczonych w województwie w ramach gminnych programów na działalność miejsc pomocy podwórkowej	10 000,00	0,00
12	Wysokość środków finansowych przeznaczonych w województwie w ramach gminnych programów na kolonie i obozy z programem zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.	250 440,00	214 641,80
13	Wysokość środków finansowych przeznaczonych w województwie w ramach gminnych programów na kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	1 312 085,00	1 297 547,23
14	Wysokość środków finansowych przeznaczonych w województwie w ramach gminnych programów na działania z zakresu dożywiania dzieci	320 128,00	256 370,17

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

15	Wysokość środków finansowych przeznaczonych w województwie w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na funkcjonowanie gminnych komisji	1 395 820,00	1 481 488,00
16	Wysokość środków finansowych przeznaczonych w województwie w ramach gminnych programów na szkolenia członków gminnych komisji	47 601,00	39 186,50
17	Łączna wysokość środków finansowych przeznaczonych w ramach gminnego programu na inne szkolenia	88 840,00	79 944,20
18	Wysokość środków finansowych przeznaczonych w województwie w ramach gminnych programów na działania z zakresu edukacji publicznej	453 963,00	666 703,20
19	Wysokość środków finansowych przeznaczonych w województwie w ramach gminnych programów na przeprowadzenie badań, sondaży itp	17 946,00	36 885,00
20	Wysokość środków finansowych przekazanych w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych do izb(y) wytrzeźwień	300 700,00	412 040,00
21	Łączna wysokość środków finansowych przeznaczonych w ramach gminnego programu profilaktyki na zajęcia reintegracji zawodowej i społecznej prowadzone w Centrach Integracji Społecznej.	645 800,00	1 074 165,70
22	Łączna wysokość środków finansowych przeznaczonych w ramach gminnego programu profilaktyki na Kluby Integracji Społecznej	55 000,00	101 737,00
23	Wysokość środków finansowych przeznaczonych w województwie w ramach gminnych programów na działalność telefonów zaufania	71 086,00	61 899,81
24	Wysokość środków finansowych przeznaczonych w województwie w ramach gminnych programów na finansowanie grup samopomocowych (AA, kluby i stowarzyszenia abstynenckie, DDA, Al-Anon, Al-Ateen).	403 722,00	370 392,28
25	SUMA	13 856 844,00	15 177 831,59

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PARPA

Rozdział 4

Naruszenie prawa przez osoby będące pod wpływem alkoholu

Spożywanie alkoholu może wiązać z wieloma negatywnymi konsekwencjami zdrowotnymi i społecznymi. Wynika to z psychoaktywnej funkcji tej substancji. Nadużywanie napojów alkoholowych zawsze wiąże się z ryzykiem powstania problemów

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

naruszania prawa. W zależności od okoliczności picia oraz postępowania pijącego ryzyko to może się znacznie zwiększać bądź zmniejszać.

Nietrzeźwość uczestników ruchu drogowego jest jednym z najistotniejszych czynników zwiększających zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego. Alkohol jest używką, która w sposób jednoznaczny wpływa negatywnie na cechy psychomotoryczne człowieka, powodując zmiany w postrzeganiu, ocenie zjawisk, sposobie i szybkości reagowania na bodźce, a tym samym przejściowo ograniczając zdolność do precyzyjnej obsługi maszyn i urządzeń mechanicznych. Odnosi się to także do czynności kierowania pojazdami.

Przepisy prawne obowiązujące w Polsce nie wymagają absolutnej trzeźwości od kierujących pojazdami, lecz określają dwie progowe ilości alkoholu w organizmie, nazywane:

- stanem po użyciu alkoholu (dawniej – stanem wskazującym na użycie alkoholu),
- stanem nietrzeźwości.

Stan po użyciu alkoholu jest definiowany przez prawo jako stan, w którym zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do stężenie we krwi od 0,2 do 0,5 promila alkoholu lub wydychanym powietrzu od 0,1 do 0,25 mg alkoholu w 1 dm³ powietrza.

Stan nietrzeźwości natomiast zachodzi wówczas, gdy zawartość alkoholu w organizmie kierującego wynosi lub prowadzi do stężenia we krwi: powyżej 0,5 promila alkoholu lub w wydychanym powietrzu powyżej 0,25 mg alkoholu w 1 dm³ powietrza.

Stan po użyciu alkoholu jest wykroczeniem, stan nietrzeźwości – przestępstwem zagrożonym karą surowszą.

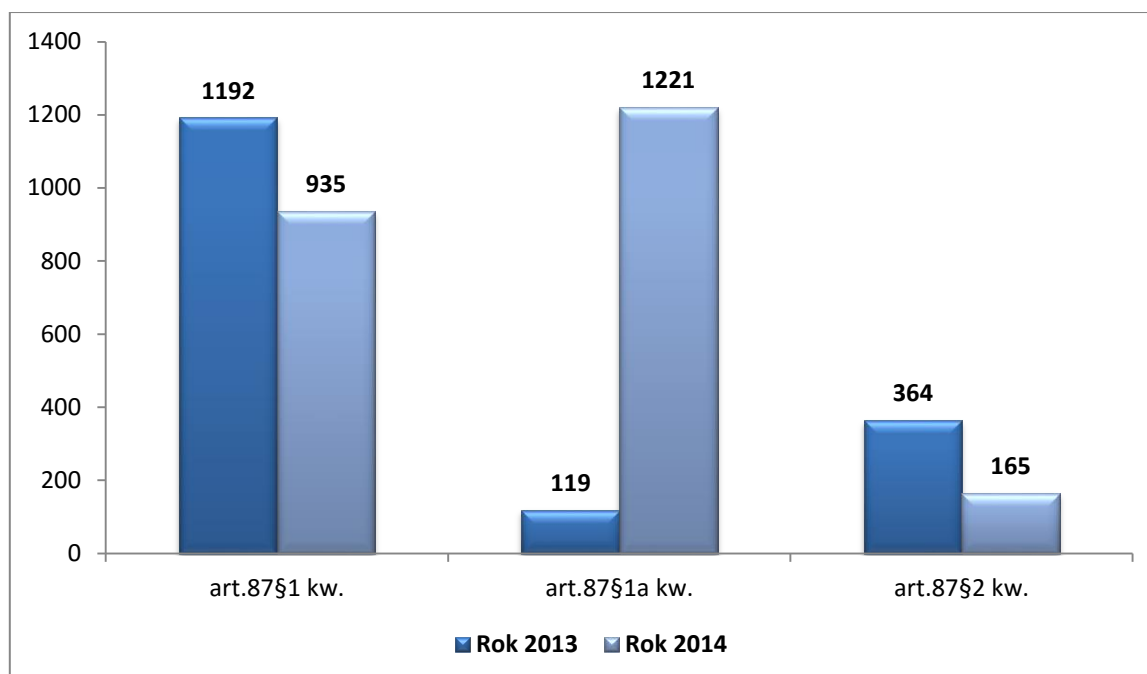
Kierowanie pojazdem mechanicznym w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym przez osobę będącą w stanie po użyciu alkoholu stanowi wykroczenie, określone w artykule 87 Kodeksu Wykroczeń.

Art. 87§1 kw. informuje, iż osoba znajdującą się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, podlega karze aresztu lub grzywny nie niższej niż 50 zł.

W 2013 roku w województwie świętokrzyskim 1 192 osoby naruszyły w/w paragraf, w roku 2014 - 935. Oznacza to spadek w 2014 roku o 22% w odniesieniu do roku ubiegłego. Odwrotną sytuację odnotowano w przypadku naruszenia prawa o którym mówi art. 87§1a kw.

(kto, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem podobnie działającego środka, prowadzi na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu inny pojazd niż określony w art. 87§1 kw. podlega karze aresztu lub grzywny nie niższej niż 50 zł) – w roku 2014 liczba osób naruszających cytowany paragraf wzrosła 6 – krotnie w odniesieniu do roku 2013 – ze 119 w roku 2013 do 1 221 w roku 2014. Według art. 87§2 kw. osoba znajdująca się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, prowadzi na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu inny pojazd niż określony w art. 87§1 kw., podlega karze aresztu do 14 dni albo karze grzywny. W 2014 roku 165 osób naruszyło przepisy zawarte w art. 87§2 kw., oznacza to spadek w odniesieniu do roku 2013 o 55%.

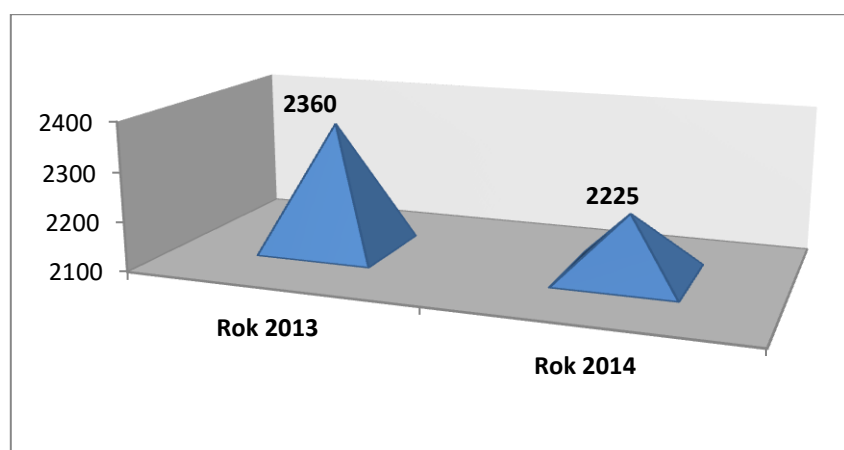
Wykres 16. Liczba osób ujawnionych prowadzących pojazd po użyciu alkoholu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KWP w Kielcach

Optymistyczne tendencje obserwowano w przypadku osób zatrzymanych prowadzących pojazd w stanie nietrzeźwości. W 2014 roku liczba w/w osób zmniejszyła się o 135 w odniesieniu do roku 2013 – spadek z 2360 w roku 2013 do 2 225 w roku 2014.

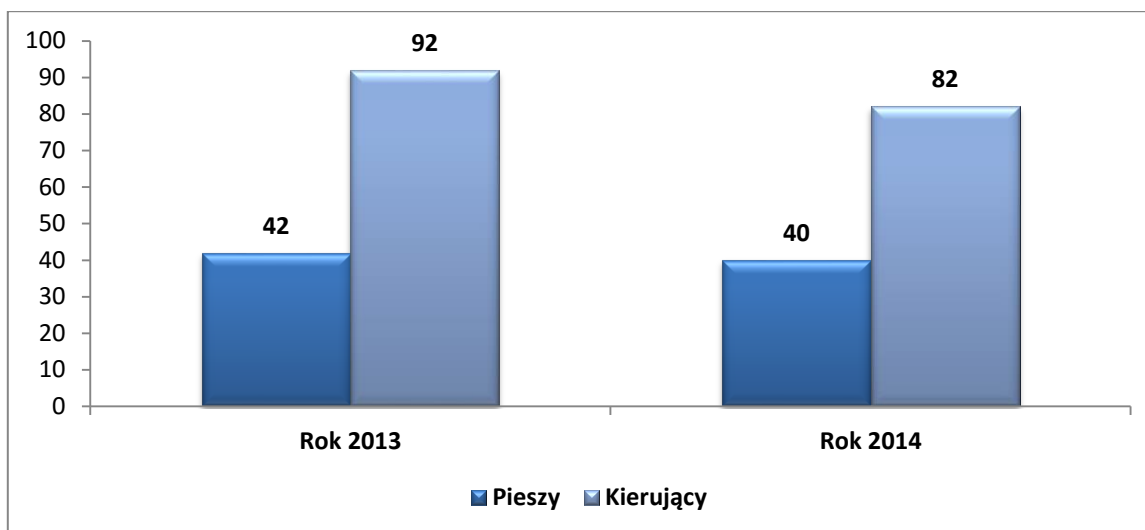
Wykres 17. Liczba osób zatrzymanych prowadzących pojazd w stanie nietrzeźwości (0,2-0,5‰)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KWP w Kielcach

Prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu jest jednym z głównych czynników sprawczych wypadków drogowych. W latach 2013-2014 obserwujemy podobne tendencje w przypadku liczby wypadków drogowych, których sprawcami były osoby nietrzeźwe, w tym pieszy i kierujący. Co istotne, znacznie częściej sprawcą wypadku jest osoba kierująca pojazdem pod wpływem alkoholu niż piesza osoba nietrzeźwa. W 2013 roku 92 nietrzeźwych kierowców doprowadziło do wypadku drogowego, tj. o 10 więcej niż w roku 2014, w którym osoby prowadzące pod wpływem alkoholu spowodowały 82 wypadki drogowe. W 2013 roku 42 osoby piesze spowodowały wypadek drogowy, w roku 2014 – 40.

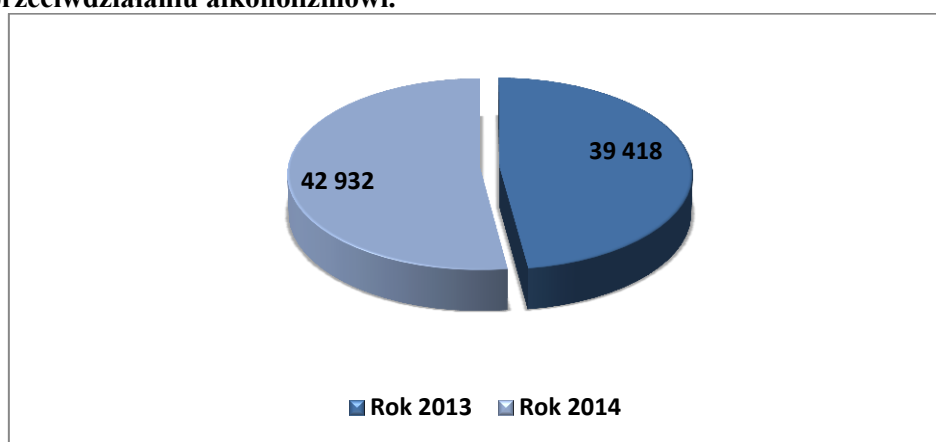
Wykres 18. Liczba wypadków drogowych, których sprawcami były osoby nietrzeźwe, w tym pieszy i kierujący

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KWP w Kielcach

Według danych policyjnych w 2014 roku ujawniono 42 932 wykroczenia z ustawy *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*. Liczba ta zwiększyła się o 8% w stosunku do roku 2013, w którym ujawniono 39 418 wykroczeń.

Wykres 19. Liczba ujawnionych wykroczeń z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

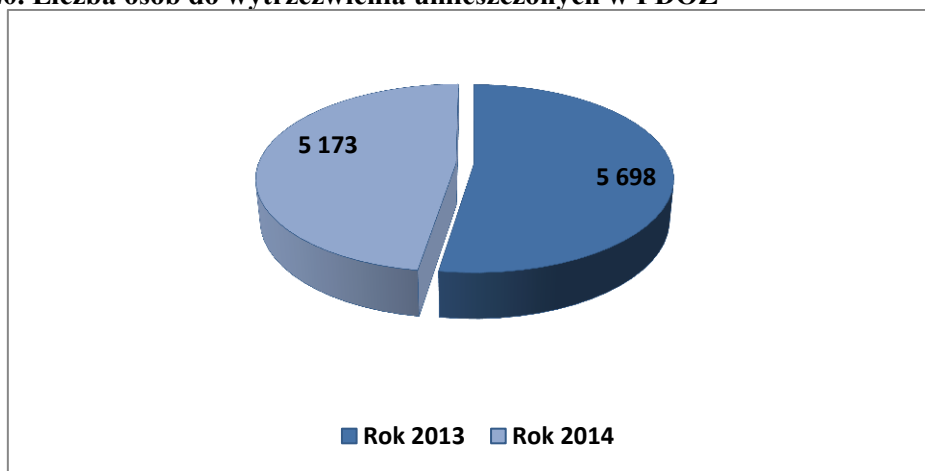

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KWP w Kielcach

Pomieszczenia dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia (PDOZ) to specjalnie wydzielone pomieszczenia w jednostkach organizacyjnych Policji, odpowiednio usytuowane, wyposażone i chronione, w których umieszczane są osoby zatrzymane i doprowadzone w celu wytrzeźwienia. W województwie świętokrzyskim w 2014 roku w PPODZ umieszczono 5 173 nietrzeźwych osób, o 525 mniej niż w 2013 roku w którym w pomieszczeniach umieszczono 5 698 osób.

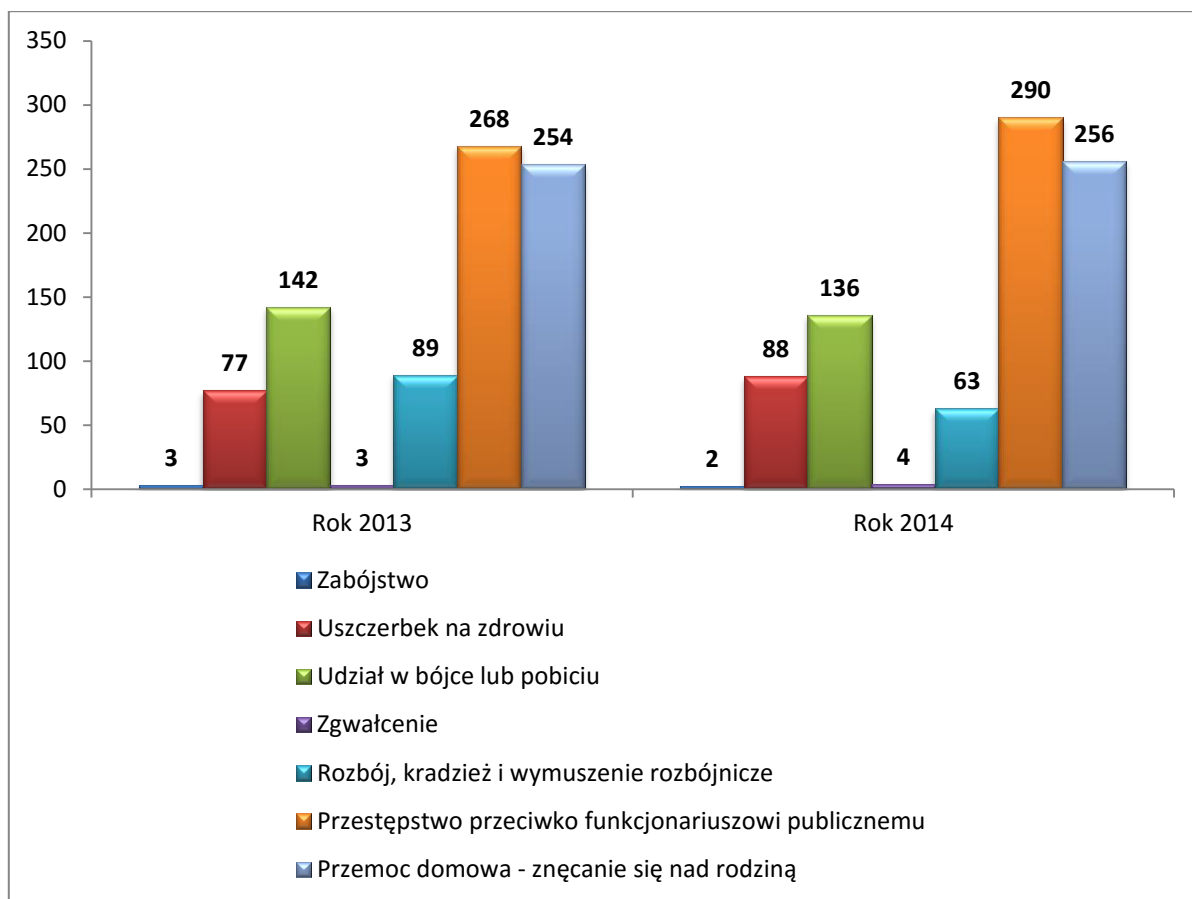
Wykres 20. Liczba osób do wytrzeźwienia umieszczonych w PDOZ

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KWP w Kielcach

W 2013 roku łączna liczba przestępstw popełnionych przez osoby nietrzeźwe wyniosła 836, w roku 2014 - 839. Najczęstszą formą przestępstwa popełnianego w latach 2013-2014 było przestępstwo przeciw funkcjonariuszowi publicznemu. W roku 2013 ich liczba wyniosła 268, w kolejnym już 290. Kolejnym równie często popełnianym przestępstwem była przemoc domowa – znęcanie się nad rodziną (254 osoby w 2013 roku i 256 w roku 2014). Najmniej zarejestrowanych przypadków przestępstwa zanotowano w przypadku zabójstwa i zgwałcenia – po 3 przypadki w 2013 roku, 2 zabójstwa i 1 zgwałcenie w 2014 roku. Szczegóły prezentuje poniższy wykres.

Wykres 21. Liczba przestępstw popełnionych przez osoby nietrzeźwe (wg wybranych kategorii przestępstw)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KWP w Kielcach.

Rozdział 5

Wybrane dane z lecznictwa odwykowego województwa świętokrzyskiego

W poniższym rozdziale przeanalizowane zostaną dane Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia, pochodzące z corocznych sprawozdań przekazywanych przez placówki leczenia uzależnienia od alkoholu z województwa świętokrzyskiego do Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

5.1 Pacjenci zobowiązani do leczenia i leczeni w placówkach uzależnienia od Alkoholu

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

W 2014 roku łączna liczba osób leczonych w województwie świętokrzyskim z powodu zaburzeń wynikających z używania alkoholu wyniosła **8 512** osób, tj. o 351 osób mniej niż w roku 2013, w którym liczba ta wyniosła **8 863** osób.

Na przestrzeni lat 2013-2014 liczba uzależnionych pacjentów, zarejestrowanych ogółem w różnych typach placówek utrzymywała się na zbliżonym poziomie. W roku 2014 w poradniach zarejestrowanych było 5 033 uzależnionych pacjentów, co oznacza tendencję malejącą w stosunku do roku 2013, w którym liczba była równa 5 401 osób. Podobną sytuację obserwowano w przypadku dziennych oddziałów terapii uzależnienia od alkoholu i oddziałów leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych, w których w 2014 roku zarejestrowano mniej pacjentów niż w roku poprzednim. Jedynie w przypadku całodobowych oddziałów terapii uzależnienia zanotowano wzrost liczby pacjentów w roku 2014 w odniesieniu do roku 2013 (wzrost z 1792 w 2013 roku do 1807 w 2014 roku).

Tabela 22. Liczba pacjentów uzależnionych zarejestrowanych ogółem w różnych typach placówek

Wyszczególnienie	2013	2014
Poradnie	5401	5033
DOTUA	421	388
COTUA	1792	1807
OLAZA	1210	1193
Ogółem	8863	8512

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z WOTUW

W grupie pacjentów leczonych z powodu uzależnienia, w przypadku osób do lat 18 i w wieku 30-64 obserwujemy tendencje malejące. W 2014 roku wśród pacjentów do osiemnastego roku życia odnotowano 3 osoby, o 30 mniej niż w roku 2013. Wśród pacjentów w przedziale wiekowym 30-64 również zanotowano mniejszą liczbę osób uzależnionych. Zwiększyła się natomiast liczba pacjentów w wieku 19-29 lat oraz w wieku 65 i więcej. Szczegóły prezentuje poniższa tabela.

Tabela 23. Liczba pacjentów uzależnionych od alkoholu, według wieku

Wyszczególnienie	2013	2014
-------------------------	-------------	-------------

do lat 18	38	3
19-29	972	1085
30-64	7545	7065
65 i więcej	308	342

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z WOTUW

W grupie pacjentów zobowiązanych do leczenia znajdują się osoby mające orzeczone przez sąd rodzinny zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, którzy skierowani zostali do placówek leczenia uzależnienia od alkoholu.

W 2014 roku liczba wszystkich pacjentów zobowiązanych do leczenia wyniosła **2 164** osoby, w tym 990 osób podjęło leczenie a 455 podjęło leczenie i ukończyło program podstawowy. W stosunku do 2013 roku zanotowano wzrost liczby osób skierowanych na leczenie i osób które je podjęły. Zmalała natomiast liczba osób które podjęły leczenie i ukończyły program podstawowy (ze 475 w 2013 roku do 455 w roku 2014).

Tabela 24. Pacjenci zobowiązani do leczenia

Wyszczególnienie	2013	2014
Wszystkie osoby skierowane przez sąd	1934	2164
Osoby zobowiązane, które podjęły leczenie	889	990
Osoby, które podjęły leczenie i ukończyły program podstawowy	475	455

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z WOTUW

Wśród wszystkich osób skierowanych na leczenie przez sąd w 2014 roku, zdecydowanie największa liczba pacjentów podjęła terapię w poradniach 1 668 osób – co stanowi 77% wszystkich osób skierowanych na terapię. W całodobowych oddziałów terapii uzależnienia podjęło leczenie 19% pacjentów. Najmniej osób skorzystało z oferty dziennych oddziałów terapii uzależnienia od alkoholu 89 osób. Co istotne, w przypadku poradni i DOTUA w roku 2014 odnotowano wzrost liczby pacjentów w stosunku do roku 2013, a w przypadku COTUA zmniejszenie się liczby pacjentów.

Tabela 25. Pacjenci zobowiązani do leczenia przez sąd według typów placówek

Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014
Poradnie	1421	1668

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

DOTUA	71	89
COTUA	442	407
RAZEM	1934	2164

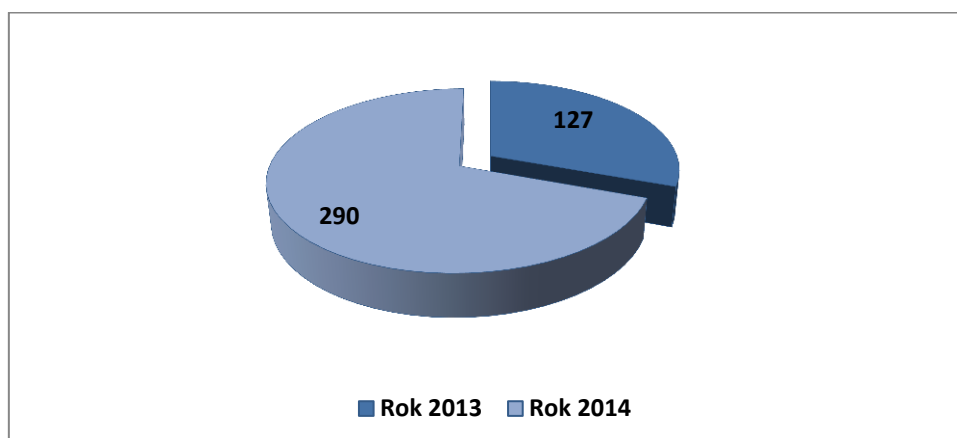
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z WOTUW

5.2 Osoby pijące alkohol szkodliwie

Picie szkodliwe to sposób przyjmowania substancji psychoaktywnej (alkoholu etylowego), który wywołuje szkody zdrowotne, somatyczne lub psychiczne.

Na przestrzeni lat 2013-2014 obserwujemy tendencję rosnącą w przypadku liczby osób pijących szkodliwie. Z odnotowanych 127 przypadków osób leczonych, u których zdiagnozowano, spożywanie alkoholu w sposób szkodliwy sposób w roku 2013 liczba ta wzrosła do 290 w roku 2014.

Wykres 22. Osoby pijące alkohol szkodliwie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z WOTUW

Liczba pacjentów do 18 roku życia którzy pili alkohol szkodliwie w 2014 roku była bardzo niewielka i wyniosła jedynie 7 osób, co stanowi niewielki odsetek wszystkich osób pijących szkodliwie. W stosunku do 2013 roku, w którym 21 małoletnich piło szkodliwie liczba ta zmalała 3-krotnie.

5.3 Osoby uzależnione od wielu substancji (w tym od alkoholu)

W placówkach terapii uzależnienia od alkoholu w województwie świętokrzyskim ubywa pacjentów uzależnionych od wielu substancji psychoaktywnych. W roku 2013 z tego powodu leczyło się 599 osób, w roku 2014 – 537 (co stanowi zaledwie 6% liczby wszystkich osób leczonych z powodu zaburzeń wynikających ze spożywania alkoholu).

W 2014 roku liczba pacjentów będących członkami rodzin osób pozostających w bliskich relacjach z osobami uzależnionymi wyniosła 1 105 osób, z czego kobiety stanowiły 81,54%. W 2013 roku liczba takich przypadków uplasowała się na poziomie 917 osób, z czego kobiety stanowiły, podobnie jak w 2014 roku, zdecydowaną większość (88,87%).

Tabela 26. Pacjenci będący członkami rodzin osób pozostających w bliskich relacjach z osobami uzależnionymi

2013			2014		
Ogółem	kobiety	% kobiet	Ogółem	kobiety	% kobiet
917	815	88,87%	1105	901	81,54%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z WOTUW

5.4 Dzieci i młodzież z rodzin alkoholowych

Niektóre poradnie sprawozdają fakt udzielania pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin alkoholowych z powodu picia alkoholu przez ich bliskich. Z uzyskanych danych wynika jednak, że jest to minimalna liczba osób objętych tego rodzaju pomocą, bowiem w 2014 roku udzielono jej tylko 6 osobom, a w 2013 roku nie zanotowano takiego typu działania.

5.5 Przyjmowanie do leczenia osób o różnych dysfunkcjach zdrowotnych

Z danych zawartych w tabeli wynika, że warunek, jakim jest umiejętność czytania i pisania, jest nadal w naszym województwie stawiany pacjentom uzależnionym przy przyjęciu do programów psychoterapii uzależnienia. Szczegóły prezentuje poniższa tabela.

Tabela 27. Osoby przyjmowane do leczenia o różnych dysfunkcjach zdrowotnych.

Wyszczególnienie	Poradnie 20/18		COTUA 2/2		DOTUA 4/4		OLAZA 1/1		Hostele 1/1	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
niewidomi	7	7	-	-	-	1	1	1	1	0
głusi	6	5	-	-	-	-	1	1	-	-
niedosłyszący	15	13	2	2	3	3	1	1	1	1
na wózkach	18	15	1	2	3	4	1	1	-	-
upośledzeni umysłowo w stopniu lekkim	18	16	2	2	3	4	1	1	-	1
upośledzeni umysłowo w stopniu umiarkowanym	10	11	1	1	1	3	-	-	1	-
z organicznymi zaburzeniami psychicznymi w stopniu lekkim	18	18	2	2	3	3	1	1	-	-
z organicznymi zaburzeniami psychicznymi w stopniu umiarkowanym	12	12	1	1	1	2	1	1	-	-
z podwójną diagnozą	17	19	2	2	4	4	1	1	-	-
przewlekle chorzy somatycznie, poruszający się samodzielnie	19	18	2	2	3	3	1	1	1	2
nosiciele chorób zakaźnych (HIV, HCV...)	17	17	2	2	2	3	1	1	-	1
niepiszący	17	19	1	1	3	4	1	1	1	2
nieczytający	16	18	1	1	3	4	1	1	1	2
bezdomni	19	19	2	2	4	3	1	1	1	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z WOTUW

5.6 Placówki leczenia uzależnienia od alkoholu w województwie świętokrzyskim

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie organizacji, kwalifikacji personelu, sposobu funkcjonowania i rodzajów podmiotów leczniczych wykonujących świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w sprawowaniu opieki nad uzależnionymi od alkoholu oraz sposobu współdziałania w tym zakresie z instytucjami publicznymi i organizacjami społecznymi precyzują to zagadnienie w § 3.2. Placówki mogą działać jako ośrodek terapii uzależnienia od alkoholu, jeżeli zapewniają wykonywanie:

- stacjonarnych i ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin albo
- ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin, a w skład ośrodka wchodzi:
  - a) dzienny oddział terapii uzależnienia od alkoholu lub dzienny oddział leczenia uzależnień oraz
  - b) poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia lub poradnia leczenia uzależnień.

Liczba placówek leczenia uzależnienia od alkoholu poszczególnych typów, wg informacji przekazanych przez NFZ oraz wg danych gromadzonych przez WOTUW, zarówno w 2013 roku, jak i w 2014 roku pozostawała na takim samym poziomie.

Tabela 28. Placówki leczenia uzależnienia od alkoholu w województwie świętokrzyskim

	Rok 2013	Rok 2014
	NFZ/WOTUW	NFZ/WOTUW
poradnie	22	22
oddziały dzienne	4	4
oddziały całodobowe terapeutyczne	2	2
OLAZA	1	1
hostele	2	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z WOTUW

5.6.1 PORADNIE LECZENIA UZALEŻNIEŃ

Kierownicy poradni opisali swoje oferty terapeutyczne poprzez deklaracje wykonywania określonych świadczeń i programów.

Jak wynika z otrzymanych danych 20 poradni oferowało diagnozę medyczną (nozologiczną), pracę nad planowaniem zdrowienia, naukę umiejętności utrzymywania wczesnej abstynencji oraz pracę nad problemami emocjonalnymi. Jedna poradnia oferowała pomoc w postaci psychoterapii grupowej dla DDA prowadzoną przez psychoterapeutów, również jedna wyodrębniony program leczenia dzieci, młodzieży z problemem alkoholowym. W 2014 roku żadna z poradni nie prowadziła rozmów motywujących do zmian.

Poniższa tabela przedstawia liczbę poradni, które wykonują poszczególne świadczenia i/lub wyodrębnione programy dla różnych grup pacjentów.

Tabela 29. Propozycje programowe poradni leczenia uzależnień

Rodzaj deklarowanej działalności	2013 Liczba wykonujących poradni (w grupie 20)	2014 Liczba wykonujących poradni (w grupie 20)
diagnoza medyczna (nozologiczna)	20 - 100%	19
leczenie alkoholowych lub lekowych zespołów abstynencyjnych	8	7
diagnoza problemowa	19	20
badania psychologiczne	16	16
kierowanie na badania laboratoryjne	14	11
kierowanie na medyczne konsultacje specjalistyczne	14	14
programy ograniczenia picia dla osób uzależnionych	Kategoria ta nie występowała w sprawozdawczości do 2013 r.	9
rozmowa motywująca do zmiany	20	Kategoria ta nie pojawiła się w roku 2014 r.
spotkania grupowe o charakterze edukacyjno-motywacyjnym	17	16
praca nad rozpoznaniem własnego uzależnienia	20	19
praca nad planowaniem zdrowienia	20	20
nauka umiejętności utrzymywania wczesnej abstynencji	20	20
indywidualne programy terapii	18	18
praca nad problemami emocjonalnymi	19	20
treningi zachowań konstruktywnych	11	11

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

inne programy i treningi dla uzależnionych	11	10
praca nad zapobieganiem nawrotom	18	19
wyodrębniony program leczenia dzieci, młodzieży z problemem alkoholowym	1	1
terapia krótkoterminowa dla osób pijących szkodliwie (F.10.1)	11	9
spotkania edukacyjne dla rodzin (indywidualne i grupowe)	17	16
sesje rodzinne (okazjonalne spotkania z pacjentem i jego bliskimi)	16	17
terapia par (zaplanowana praca terapeutyczna z parą)	8	11
terapia rodzin (zaplanowana praca terapeutyczna z udziałem pacjenta i jego rodziny)	8	12
program podstawowy dla współuzależnionych	18	19
program pogłębiony dla współuzależnionych	12	14
pomoc psychologiczna dla dzieci (młodzieży) z rodzin alkoholowych	9	9
pomoc psychologiczna dla DDA	11	11
psychoterapia indywidualna dla DDA prowadzona przez psychoterapeutów	10	10
psychoterapia grupowa dla DDA prowadzona przez psychoterapeutów	2	1
wyodrębniony program pomocy dla osób doznających przemocy	8	10
wyodrębniony program pomocy dla osób stosujących przemoc	2	5
wyodrębniony program leczenia dla osób uzależnionych od nikotyny	5	6
wyodrębniony program leczenia dla osób z podwójną diagnozą	11	13
wyodrębniony program leczenia dla osób z rozpoznaniem patologicznego hazardu (F.63.0)	11	13
wyodrębniony program leczenia dla osób z zaburzeniami nawyków i popędów (F.63.8)	8	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z WOTUW

Na terenie województwa świętokrzyskiego 3 poradnie są dostępne dla pacjentów tylko kilkanaście godzin tygodniowo, a czas pracy 16 poradni zawiera się w przedziale od 40 godzin tygodniowo. Żadna z funkcjonujących poradni nie pracuje ponad 70 godzin w ciągu tygodnia.

Tabela 30. Dostępność świadczeń ambulatoryjnych dla pacjentów

Liczba dni otwarcia w tygodniu	Rok 2013 liczba poradni	Rok 2014 Liczba poradni
3	3	3
4	1	1
5	15	16
6	1	0
7	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z WOTUW

5.6.2 DZIENNE ODDZIAŁY TERAPII UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU

Wszystkie dzienne oddziały uzależniania od alkoholu deklarowały pomoc w zakresie:

- diagnozy problemowej,
- diagnozy medycznej (nozologicznej),
- badań psychologicznych,
- kierowania na badania laboratoryjne,
- kierowania na medyczne konsultacje specjalistyczne,
- spotkania grupowe o charakterze edukacyjno-motywacyjnym,
- pracy nad rozpoznaniem własnego uzależnienia,
- pracy nad planowaniem zdrowienia,
- nauki umiejętności utrzymywania wczesnej abstynencji,
- indywidualnych programów terapii,
- pracy nad problemami emocjonalnymi,
- treningów zachowań konstruktywnych,
- innych programów i treningów dla uzależnionych,
- sesji rodzinnych,
- wyodrębnionego programu leczenia dla osób z podwójną diagnozą

DOTUA funkcjonujące na terenie województwa nie oferowały pomocy z zakresu rozmów motywujących do zmian (w 2013 roku wszystkie oddziały oferowały tego typu pomoc). Szczegółowy wykaz propozycji programowych dziennych oddziałów uzależniania od alkoholu prezentuje poniższa tabela.

Tabela 31. Propozycje programowe dziennych oddziałów uzależnienia od alkoholu

Rodzaj deklarowanej działalności	Rok 2013 Liczba wykonujących Oddziałów dziennych (w grupie 4)	Rok 2014 Liczba wykonujących Oddziałów dziennych (w grupie 4)
diagnoza medyczna (nozologiczna)	4	4
leczenie alkoholowych lub lekowych zespołów abstynencyjnych	1	1
diagnoza problemowa	4	4
badania psychologiczne	3	4
kierowanie na badania laboratoryjne	4	4
kierowanie na medyczne konsultacje specjalistyczne	3	4
programy ograniczenia picia dla osób uzależnionych	Kategoria ta nie występowała w sprawozdawczości do 2013 r	3
rozmowa motywująca do zmiany	4	Kategoria ta nie pojawiła się w roku 2014 r
spotkania grupowe o charakterze edukacyjno-motywacyjnym	4	4
praca nad rozpoznaniem własnego uzależnienia	4	4
praca nad planowaniem zdrowienia	4	4
nauka umiejętności utrzymywania wczesnej abstynencji	4	4
indywidualne programy terapii	4	4
praca nad problemami emocjonalnymi	4	4
treningi zachowań konstruktywnych	4	4
inne programy i treningi dla uzależnionych	2	4
praca nad zapobieganiem nawrotom	2	3
wyodrębniony program leczenia dzieci, młodzieży z problemem alkoholowym	-	-
terapia krótkoterminowa dla osób pijących szkodliwie (F.10.1)	2	3
spotkania edukacyjne dla rodzin (indywidualne i grupowe)	1	2
sesje rodzinne (okazjonalne spotkania z pacjentem i jego bliskimi)	2	4

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

terapia par (zaplanowana praca terapeutyczna z parą)	1	3
terapia rodzin (zaplanowana praca terapeutyczna z udziałem pacjenta i jego rodziny)	0	3
program podstawowy dla współzależnych	0	2
program pogłębiony dla współzależnych	0	2
pomoc psychologiczna dla dzieci (młodzieży) z rodzin alkoholowych	0	2
pomoc psychologiczna dla DDA	0	3
psychoterapia indywidualna dla DDA prowadzona przez psychoterapeutów	0	2
psychoterapia grupowa dla DDA prowadzona przez psychoterapeutów	0	2
wyodrębniony program pomocy dla osób doznających przemocy	1	2
wyodrębniony program pomocy dla osób stosujących przemoc	-	1
wyodrębniony program leczenia dla osób uzależnionych od nikotyny	1	1
wyodrębniony program leczenia dla osób z podwójną diagnozą	3	4
wyodrębniony program leczenia dla osób z rozpoznaniem patologicznego hazardu (F.63.0)	2	2
wyodrębniony program leczenia dla osób z zaburzeniami nawyków i popędów (F.63.8)	2	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z WOTUW

5.6.3 CAŁODOBOWE ODDZIAŁY TERAPII UZALEŻNIANIA OD ALKOHOLU

Funkcjonujące na terenie województwa 2 Całodobowe Oddziały Terapii Uzależniania od Alkoholu oferują klientom szeroką propozycje programową. W 2014 roku, w stosunku do roku 2013, oddziały nie oferowały rozmowy motywującej do zmian. Wykaz wszystkich propozycji prezentuje poniższa tabela.

Tabela 32. Propozycje programowe całodobowych oddziałów uzależnienia od alkoholu

Rodzaj deklarowanej działalności	Rok 2013 Liczba wykonujących Oddziałów całodobowych (w grupie 2)	Rok 2014 Liczba wykonujących Oddziałów całodobowych (w grupie 2)
diagnoza medyczna (nozologiczna)	2	2
leczenie alkoholowych lub lekowych zespołów abstynencyjnych	2	2
diagnoza problemowa	2	2
badania psychologiczne	2	2
kierowanie na badania laboratoryjne	2	2
kierowanie na medyczne konsultacje specjalistyczne	2	2
programy ograniczenia picia dla osób uzależnionych	Kategoria ta nie występowała w sprawozdawczości do 2013 r	1
rozmowa motywująca do zmiany	2	Kategoria ta nie pojawiła się w roku 2014 r
spotkania grupowe o charakterze edukacyjno-motywacyjnym	2	2
praca nad rozpoznaniem własnego uzależnienia	2	2
praca nad planowaniem zdrowienia	2	2
nauka umiejętności utrzymywania wczesnej abstynencji	2	2
indywidualne programy terapii	2	2
praca nad problemami emocjonalnymi	2	2
treningi zachowań konstruktywnych	2	1
inne programy i treningi dla uzależnionych	2	1
praca nad zapobieganiem nawrotom	2	2
wyodrębniony program leczenia dzieci, młodzieży z problemem alkoholowym	-	-
terapia krótkoterminowa dla osób pijących szkodliwie (F.10.1)	-	-
spotkania edukacyjne dla rodzin (indywidualne i grupowe)	1	1
sesje rodzinne (okazjonalne spotkania z pacjentem i jego bliskimi)	2	2

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

terapia par (zaplanowana praca terapeutyczna z parą)	-	-
terapia rodzin (zaplanowana praca terapeutyczna z udziałem pacjenta i jego rodziny)	-	-
program podstawowy dla współuzależnionych	-	-
program pogłębiony dla współuzależnionych	-	-
pomoc psychologiczna dla dzieci (młodzieży) z rodzin alkoholowych	-	-
pomoc psychologiczna dla osób z syndromem DDA	-	1
psychoterapia indywidualna dla DDA prowadzona przez psychoterapeutów	-	-
psychoterapia grupowa dla DDA prowadzona przez psychoterapeutów	-	-
wyodrębniony program pomocy dla osób doznających przemocy	1	2
wyodrębniony program pomocy dla osób stosujących przemoc	-	1
wyodrębniony program leczenia dla osób uzależnionych od nikotyny	-	1
wyodrębniony program leczenia dla osób z podwójną diagnozą	1	2
wyodrębniony program leczenia dla osób z rozpoznaniem patologicznego hazardu (F.63.0)	1	1
wyodrębniony program leczenia dla osób z zaburzeniami nawyków i popędów (F.63.8)	-	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z WOTUW

5.6.4 ODDZIAŁ LECZENIA ALKOHOLOWYCH ZESPOŁÓW ABSTYNENCYJNYCH

W jedynym na terenie województwa świętokrzyskiego oddziale leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych, poza zadaniem wpisanym w nazwę, kieruje się pacjentów na badania laboratoryjne, medyczne konsultacje specjalistyczne, prowadzi się rozmowy motywujące do zmiany oraz spotkania grupowe o charakterze edukacyjno-motywującym. Prowadzi się też pracę nad rozpoznaniem własnego uzależnienia oraz przeprowadza diagnozę problemową.

5.6.5 HOSTELE

W 2014 roku na terenie województwa funkcjonowały 2 hostele (w 2013 roku – 1). Wśród szerokiej oferty programowej 2 hostele proponowały: diagnozę problemową, badania psychologiczne, pracę nad planowaniem zdrowienia, indywidualne programy terapii, pracę nad problemami emocjonalnymi, treningi zachowań konstruktywnych, pracę nad zapobieganiem nawrotom, sesje rodzinne oraz inne programy i treningi dla uzależnionych. Podobnie jak w innych placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu w województwie świętokrzyskim hostele nie oferowały rozmowy motywującej do zmiany.

Tabela 33. Propozycje programowe hosteli

Rodzaj deklarowanej działalności	Rok 2013 Liczba hosteli - 1	Rok 2014 Liczba hosteli - 2
diagnoza medyczna (nozologiczna)	1	1
leczenie alkoholowych lub lekowych zespołów abstynencyjnych	-	1
diagnoza problemowa	1	2
badania psychologiczne	1	2
kierowanie na badania laboratoryjne	-	-
kierowanie na medyczne konsultacje specjalistyczne	-	-
programy ograniczenia picia dla osób uzależnionych	Kategoria ta nie występowała w sprawozdawczości do 2013 r	-
rozmowa motywująca do zmiany	1	Kategoria ta nie pojawiła się w roku 2014 r
spotkania grupowe o charakterze edukacyjno-motywacyjnym	1	1
praca nad rozpoznaniem własnego uzależnienia	1	1
praca nad planowaniem zdrowienia	1	2
nauka umiejętności utrzymywania wczesnej abstynencji	1	1
indywidualne programy terapii	1	2
praca nad problemami emocjonalnymi	1	2
treningi zachowań konstruktywnych	1	2

inne programy i treningi dla uzależnionych	1	2
praca nad zapobieganiem nawrotom	1	2
wyodrębniony program leczenia dzieci, młodzieży z problemem alkoholowym	-	-
terapia krótkoterminowa dla osób pijących szkodliwie (F.10.1)	-	-
spotkania edukacyjne dla rodzin (indywidualne i grupowe)	-	1
sesje rodzinne (okazjonalne spotkania z pacjentem i jego bliskimi)	1	2
terapia par (zaplanowana praca terapeutyczna z parą)	-	-
terapia rodzin (zaplanowana praca terapeutyczna z udziałem pacjenta i jego rodziny)	-	1
program podstawowy dla współuzależnionych	-	-
program pogłębiony (ponadpodstawowy) dla współuzależnionych	-	-
pomoc psychologiczna dla dzieci (młodzieży) z rodzin alkoholowych	-	-
pomoc psychologiczna dla DDA	-	-
psychoterapia indywidualna dla DDA prowadzona przez psychoterapeutów	-	-
psychoterapia grupowa dla DDA prowadzona przez psychoterapeutów	-	-
wyodrębniony program pomocy dla osób doznających przemocy	1	-
wyodrębniony program pomocy dla osób stosujących przemoc	1	1
wyodrębniony program leczenia dla osób uzależnionych od nikotyny	-	-
wyodrębniony program leczenia dla osób z podwójną diagnozą	-	-
wyodrębniony program leczenia dla osób z rozpoznaniem patologicznego hazardu (F.63.0)	-	-
wyodrębniony program leczenia dla osób z zaburzeniami nawyków i popędów (F.63.8)	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z WOTUW

Rozdział 6

Działania Samorządu Województwa w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

Samorząd Wojewódzki zobligowany jest do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia alkoholu oraz kształtowania polityki społecznej. Zadania te Samorząd realizuje za pośrednictwem Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej uczestnicząc w ogólnopolskich kampaniach antyalkoholowych, organizując szkolenia informacyjne, konferencję dotyczące profilaktyki, przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych. Zadania realizowane są również poprzez udzielanie dotacji budżetowej dla placówek leczenia odwykowego m.in. Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Kielcach oraz Świętokrzyskiego Centrum Psychiatrii w Morawicy. Dodatkowo corocznie Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej monitoruje działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych samorządów gminnych z terenu województwa świętokrzyskiego. Zebrany materiał przesyłany jest do PARPA celem opracowania krajowego sprawozdania z realizacji Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W oparciu o doświadczenia zdobyte w trakcie realizacji poprzedniej edycji „Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” oraz w oparciu o dokonaną diagnozę przygotowano aktualny „Wojewódzki Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014 – 2020”, który przedstawia cele i działania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w województwie świętokrzyskim.

Na podstawie wymienionych dokumentów w 2014 roku Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej zrealizował szereg działań takich jak:

➤ **Konferencja pn. „Finansowanie zadań z zakresu profilaktyki i leczenia uzależnień, a ich efektywność”**

Konferencja zorganizowana została w dniu 08.05.2014 r. w ramach obchodów Świętokrzyskich Dni Profilaktyki. Celem konferencji było omówienie efektywności i skuteczności działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w województwie świętokrzyskim. Spotkanie adresowane było do członków Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz pracowników leczenia odwykowego.

Przedmiotem konferencji było również omówienie ekonomicznych aspektów picia alkoholu w Polsce i Europie, stanu leczenia odwykowego w woj. świętokrzyskim, skuteczności programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz

Raport z monitoringu
Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie
Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

kierunków działań Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014 - 2020. Dodatkowo został przeprowadzony wykład pn. „Skuteczna profilaktyka zachowań ryzykownych młodzieży”. W konferencji uczestniczyło 70 osób.

➤ **Seminarium pn. „Problem alkoholowy mieszkańców Domów Pomocy Społecznej”.**

Od wielu lat organizatorzy pomocy społecznej podejmują szereg działań mających na celu rozwiązanie złożonego problemu jakim jest nadużywanie alkoholu wśród osób mieszkających w domach pomocy społecznej. Wieloaspektowość uzależnienia wśród tej grupy wynika z faktu, iż osoby uzależnione wymagają opieki zdrowotnej, terapii, a także w skrajnych przypadkach – wsparcia ze strony specjalistów, w związku z powyższym w dniu 14 maja 2014 r. zostało zorganizowane seminarium, którego celem było kompleksowe omówienie problemu uzależnień oraz sposobu stworzenia skutecznego systemu wsparcia dla mieszkańców Domów Pomocy Społecznej z terenu województwa świętokrzyskiego.

Uczestnikami seminarium byli przedstawiciele i pracownicy Domów Pomocy Społecznej. Przedmiotem spotkania było przybliżenie zagadnienia dotyczącego „Problemu alkoholowego mieszkańców DPS” za pomocą wykładów pn. „Program Readaptacji – doświadczenia własne”, „Problem nadużywania alkoholu w domach pomocy społecznej i sposoby jego rozwiązania na przykładzie Domu Pomocy Społecznej w Krakowie” oraz „Program terapii problemów alkoholowych w Domu Pomocy Społecznej w Pleszewie”.

Dodatkowo został przeprowadzony wykład pn. „System wsparcia osoby uzależnionej – mieszkańca Domu Pomocy Społecznej w celu wzmocnienia działań terapeutyczno – rehabilitacyjnych”. W seminarium uczestniczyło 56 osób.

➤ **Dotacja budżetowa na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi**

Po raz kolejny, dzięki dotacjom Samorządu Województwa Świętokrzyskiego wsparcie otrzymały dwa zakłady leczenia odwykowego: Wojewódzki Szpital Zespolony w Kielcach oraz Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy.

W ramach zadania Wojewódzki Szpital Zespolony przeprowadził superwizje kliniczne dla pracowników Ośrodka Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia, które wpłynęły na podwyższenie jakości udzielanych świadczeń osobom uzależnionym jak również członkom ich rodzin. Wykorzystany został również zakupiony alkomat dla pacjentów uzależnionych od alkoholu, który jest pierwszym i niezbędnym krokiem do zatrzymania psychologicznych mechanizmów uzależnienia zmieniających myślenie i wyobrażenie na temat rzeczywistości, szczególnie mechanizmów iluzji i zaprzeczania. W zajęciach superwizyjnych uczestniczyło 8 osób z personelu Ośrodka Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia. Na realizację działań została przeznaczona kwota w wysokości **13 220,00 zł**.

W przypadku Świętokrzyskiego Centrum Psychiatrii w Morawicy dotacja w wysokości **36 980,00 zł** została przyznana na:

- ❖ Przeprowadzenie szkolenia „*Krótkoterminowa terapia par – proces zdrowienia w uzależnieniu*”, które jest odpowiedzią na potrzeby lecznictwa odwykowego, związane z koniecznością zintensyfikowania i rozwoju działań terapeutycznych, nakierowanych na pomoc parze z problemem uzależnień. Celem szkolenia było poszerzenie wiedzy i umiejętności w zakresie krótkoterminowej pracy z parą z problemem uzależnień oraz we wczesnym okresie zdrowienia, usystematyzowanie zasobu wiadomości na temat pracy terapeutycznej z parą, takich jak: neutralność, pytania cyrkularne, wzmacnianie zasobów do dokonywania zmian itp. oraz realizowanie programu skoncentrowanego wokół trzech poniższych zagadnień: wspierania pary w odnalezieniu się w sytuacji leczenia osoby uzależnionej, rozpoznanie mechanizmów podtrzymujących uzależnienie i współuzależnienie oraz tych, które sprzyjają procesom zdrowienia i poprawa funkcjonowania pary oraz rodziny jako całości, w tym dzieci. Szkolenie skierowane było do terapeutów uzależnień pracujących w placówkach lecznictwa odwykowego województwa świętokrzyskiego, które przyczyniło się do podniesienia kompetencji zawodowych uczestników, integracji środowiska terapeutów, wymianie dobrych praktyk stosowanych w placówkach. Zajęcia obejmowały 60 godzin szkoleniowych w których wzięło udział 32 osoby. Koszt szkolenia wyniósł 14 870,00 zł.
- ❖ Dofinansowanie szkolenia „*Podejście systemowe w terapii rodzin*” służące podnoszeniu kwalifikacji zawodowych pracowników komórek Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia w kwocie 750,00 zł.

- ❖ Przeprowadzenie 87 godzin supewizji dla czterech zespołów terapeutycznych: Poradni Terapii Uzależnień, Całodobowego Oddziału Terapii Uzależnień XII, Oddziału Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych oraz Całodobowego Oddziału Terapii Uzależnień XIII. Superwizja jest integralną częścią usługi medycznej, świadczonej w placówkach lecznictwa odwykowego, która w znaczący sposób podnosi jakość świadczenia, poprzez poszerzanie rozumienia diagnozy pacjenta i procesu psychoterapeutycznego. Celem superwizji było podniesie umiejętności zawodowych superwizantów i wzbogacenie ich efektywności w prowadzeniu psychoterapii, co w zdecydowany sposób przełożyło się na zwiększenie możliwości pomocy psychoterapeutycznej pacjentom Oddziałów Terapii Uzależnienia od Alkohol, OLAZA i Poradni Leczenia Uzależnień. Umiejętności zdobyte w wyniku superwizji skutkują też pozytywnymi wynikami egzaminów certyfikacyjnych. W 2014 roku 3 osoby zdobyły certyfikaty specjalisty psychoterapii uzależnień. Koszt superwizji wyniósł 15 660,00 zł.
- ❖ Zakup wyposażenia WOTUW - **alkomat**, który jest wykorzystywany w Poradni Leczenia Uzależnień w Kielcach, będącej w strukturach Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia przy Świętokrzyskim Centrum Psychiatrii w Morawicy. Urządzenie zapewnia rzetelne badania stanu trzeźwości pacjentów poradni, które w wielu przypadkach jest koniecznością. Koszt alkomatu 5 500,00 zł.
- ❖ Zorganizowanie przez WOTUW narady dla kierowników i pracowników placówek lecznictwa odwykowego z terenu województwa świętokrzyskiego. Spotkanie odbyło się 18.11.2014 r. W czasie spotkania została przedstawiona prezentacja „Leczenie osób uzależnionych w województwie świętokrzyskim w latach 2009-2013”. Przedmiotem spotkania były też sprawy dotyczące: czasu oczekiwania na pierwszą wizytę u terapeuty i lekarza w placówkach, szkoleń i superwizji planowanych w 2015 roku dla pracowników placówek leczenia uzależnienia od alkoholu województwa świętokrzyskiego, terapii uzależnień behawioralnych w placówkach leczenia uzależnień na terenie naszego województwa oraz rozporządzenia Ministra Zdrowie z dnia 17 października 2013r., w sprawie zakresu i trybu współpracy podmiotów leczniczych prowadzących leczenie lub rehabilitację osób używających środków odurzających lub substancji psychotropowych z Krajowym Biurem do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii w zakresie gromadzenia i przekazywania informacji na

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

temat osób zgłaszających się do leczenia. W naradzie wzięło udział 17 osób. Koszt spotkania 200,00 zł.

➤ *Programy i projekty zewnętrzne uwzględniające tematykę antyalkoholową.*

„Telefon Zaufania dla osób w kryzysie” – Miasto Kielce – Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie przez cały rok 2014 był odpowiedzialny za obsługę telefonu zaufania o numerze 195 25. Również przez cały ten okres była prowadzona akcja promocyjna tego numeru poprzez strony internetowe Urzędu Miasta i MOPR-u, za pośrednictwem lokalnych mediów, w czasie Świętokrzyskich Dni Profilaktyki i VIII Kampanii społecznej „Biała Wstążka” oraz podczas konferencji lokalnych i krajowych w których udział wzięło ponad 200 osób. Kolportowano tematyczne ulotki mieszkańcom województwa i przedstawicielom różnych służb. Całodobowe dyżury przy telefonie pełnili pracownicy Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz Punktu Interwencyjno – Konsultacyjnego SOW posiadający odpowiednie kwalifikacje. Dzięki działalności „Telefonu Zaufania dla osób w kryzysie - 195 25” skorzystało 172 osoby i podjęto szereg interwencji we współpracy służb, w wyniku których udaremniono próby samobójcze. Nowy numer wpisał się w ofertę pomocy specjalistycznej, chętnie korzystali z niego w szczególności mieszkańcy województwa świętokrzyskiego, osoby z poza Kielc. Porady były udzielane całodobowo, również w niedziele i święta. Z katalogu spraw, które rozmówcy podejmowali to m.in. kryzysy osobiste, problemy wychowawcze z dziećmi, problemy rodzinne, uzależnienia, problemy zdrowotne i relacyjne. Podjęto łącznie 21 zasadnych interwencji wobec osób pozostających w sytuacjach kryzysowych we współpracy z Policją i przedstawicielami ochrony zdrowia. Interwencje dotyczyły w 14 przypadkach prób samobójczych,

w 6 przypadkach – innych kryzysów osobistych. W wyniku podjętych działań zostało uratowane ludzkie życie – udaremniono 14 prób samobójczych, a w 5 przypadkach udzielono profesjonalnego wsparcia w sytuacji zgłaszania myśli samobójczych. Z analizy przeprowadzonych rozmów wynika, że 13 dotyczyło kryzysów osobistych, przemoc ujawniło 22 osoby, uzależnienie od alkoholu 21 rozmówców. Ponadto porady w telefonie dotyczyły w 11 przypadkach problemów zdrowotnych, w dwóch problemów wychowawczych z dziećmi, w jednym mobbingu i zawodów miłosnych, innych problemów rodzinnych zgłoszono 29, a 53 rozmowy miały charakter informacyjno

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

– wspierający. W okresie działania „Telefonu....” dyżurujący przy nim całodobowo pracownicy MOPR Kielce 14 razy wzywali służby (Policję, Pogotowie Ratunkowe), 7 razy angażowano z zdarzenie inne instytucje, m.in. poprzez przekazanie im pisemnych informacji i zaleceń.

„Świetlica - Dzieci – Praca” - to coroczny konkurs ogłaszany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Celem Programu jest wsparcie dziecka i rodziny oraz rozpowszechnianie i promowanie działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych dla likwidowania barier realnego zagrożenia wykluczeniem społecznym. O dotacje w konkursie mogły się ubiegać gminy oraz podmioty w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, które prowadzą placówkę wsparcia dziennego (świetlice, ognisko wychowawcze, klub młodzieżowy na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

W roku 2014 w ramach dotacji wsparciem zostały objęte m.in. świetlica wiejska na terenie Gminy Połaniec w sołectwie Tursko Małe oraz świetlica socjoterapeutyczna przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Osieku.

6.1 Współpraca z organizacjami pozarządowymi w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Współpracę Samorządu Województwa Świętokrzyskiego z organizacjami pozarządowymi reguluje *ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*. Głównym celem współpracy jest lepsze zaspokajanie potrzeb i podnoszenie poziomu życia mieszkańców regionu oraz wspomaganie zrównoważonego rozwoju województwa, zgodnie ze „Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego na lata 2012-2020”.

W 2014 roku współpraca pomiędzy Samorządem Województwa Świętokrzyskiego, a organizacjami pozarządowymi odbywała się w formie *współpracy finansowej* oraz *współpracy pozafinansowej*. Współpraca ta realizowana była przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego oraz jednostki podległe w tym Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Wsparcie finansowe w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych otrzymało 14 organizacji pozarządowych na łączną kwotę **100 000,00 zł**.

Główne obszary wsparcia zadań z w/w zakresu to:

Zadanie 1. Realizacja programów profilaktycznych w zakresie picia ryzykownego i szkodliwego skierowanych do dorosłych mieszkańców województwa świętokrzyskiego – łączna kwota dotacji 20 000,00 zł.

Zadanie 2. Realizacja działań socjoterapeutycznych na rzecz dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk dotkniętych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu uzależnień – łączna kwota dotacji 40 025,00 zł.

Zadanie 3. Wspieranie programów rehabilitacji osób po odbytych leczeniu oraz ich rodzin – łączna kwota dotacji 20 000,00 zł.

Zadanie 4. Rozwój poradnictwa i edukacji dla rodziców służącego rozpoznawaniu zagrożeń uzależnień u dzieci i młodzieży – łączna kwota dotacji 19 975,00 zł.

Zadanie 5. Działania edukacyjno-informacyjne na rzecz ochrony praw konsumentów – łączna kwota dotacji 0,00 zł.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej podjął następujące działania:

Lp.	Nazwa organizacji	Nazwa zadania	Opis realizacji zadania
1.	Stowarzyszenie Wiejskie „Nasze Kobylany” Kobylany 20/9 m.1 27-500 Opatów	Razem przeciw alkoholizmowi	W ramach zadania przeprowadzone zostały warsztaty profilaktyczne w wymiarze 8 godzin, podczas których beneficjenci zdobyli wiedzę na temat różnic między pićm ryzykownym i szkodliwym , a uzależnieniem, wspólnie z terapeutą opracowali treść broszur profilaktycznych dotyczących tego problemu. Ponadto odbył się happening pn. „Weekend dla profilaktyki i Bezpieczeństwa”. W warsztatach uczestniczyło 40 beneficjentów z terenu powiatu opatowskiego. Podczas happeningu obecnych było ok. 200 osób.
2.	Stowarzyszenie Monar ul. Nowolipki 9b, 00-151 Warszawa; Dom dla Osób Bezdolnych i Najuboższych „Monar-Markot”, ul. Nieklańska 12,	Profilaktyka szkodliwego i ryzykownego picia alkoholu skierowana do osób bezdomnych z terenu województwa świętokrzyskiego	W ramach zadania przeprowadzono: - 54 godzin zajęć grupy psychoedukacyjnej (po 18 godzin dla każdej z 3 grup) - 90 godzin indywidualnych konsultacji psychologicznych (po 3 godziny dla każdego z 30 uczestników) - 10 godzin indywidualnych konsultacji ze specjalistą terapii uzależnień (po 1 godzinie dla 10 wybranych uczestników). Beneficjenci poszerzyli wiedzę na temat nadużywania

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

	26-220 Stąporków		alkoholu i szkodliwego picia, poszukiwania w przyszłości pomocy w tym zakresie, wzmocnienia motywacji, wskazania innych dróg (niż alkohol) radzenia sobie ze stresem, napięciem czy trudnościami życiowymi i ochrony przed powrotem do destrukcyjnego używania alkoholu. W zajęciach uczestniczyło 30 beneficjentów dla których wydano 30 zaświadczeń uczestnictwa w cyklu zajęć profilaktycznych.
3.	Świętokrzyski Klub Abstynentów „RAJ” ul. Jagiellońska 42a, 25-606 Kielce	Wspieranie działań na rzecz ograniczania liczby kierowców prowadzących pojazdy po użyciu alkoholu bądź innych środków psychoaktywnych	W ramach zadania przeprowadzono 45 warsztatów po 3 godziny = 150 godzin, w tym 5 zajęć przeprowadzonych zostało wolontaryjnie. Zajęcia odbywały się w wielu Szkołach Nauki Jazdy m.in. w Kielcach, Końskich, Starachowicach itp. (w ponad 11 miejscowościach woj. świętokrzyskiego). W zajęciach brała udział grupa kursantów od 8 do 40 osób (ok. 600 osób). W czasie zajęć warsztatowych omawiane były skłonności, cechy choroby alkoholowej, fazy choroby, czynniki. Przeprowadzono losowo test przesiewowy i badania alkomatem, uczestnicy wypełniali ankiety oraz korzystali z algogogli (okulary) imitujące stan po spożyciu alkoholu i wirtualnej tabeli pokazującej poziom stężenia we krwi mierzony w promilach.
4.	Polski Komitet Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim Zarząd Miejski ul. Samsonowicza 17a 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	Zależni – Niezależni – program edukacyjno – motywacyjny ukierunkowany na profilaktykę i zwalczanie uzależnienia od alkoholu wśród osób bezdomnych przebywających na noclegowni dla bezdomnych mężczyzn w Ostrowcu Świętokrzyskim	Zadanie realizowane było w noclegowni dla bezdomnych mężczyzn w Ostrowcu Św. Celem projektu było przekazanie podopiecznym rzetelnych informacji związanych z alkoholem oraz konsekwencjami wynikającymi z jego spożywania i nadużywania. W zajęciach uczestniczyło 17 osób bezdomnych w wieku od 21 do 65 lat. Odbyło się 50 zajęć, które miały formę spotkań grupowych jak i indywidualnych, odbywały się od pon. do piątku (16.00-18.00). Uzupełnieniem ww. programu był program zapobiegający nawrotom picia „Zerwij z piciem” – 20 zajęć, w każdą środę (16.00-18.00). W ramach programu przeprowadzono trening umiejętności prospołecznych i trening asertywności. Spotkania indywidualne zostały oparte na problemach dot. bezpośrednio każdego z uczestników.
5.	Fundacja „Przyjazny „Dom Dziecka” Ul. Sandomierska 126, 25-324 Kielce	Pozytywnie zakreśleni- działania socjoterapeutyczne na rzecz dzieci i młodzieży	W ramach zadania przeprowadzone zostały zajęcia socjoterapeutyczne w wymiarze 80 godz .dla grupy ok. 80 dzieci i młodzieży. Dzieci i młodzież uczestniczyli w zajęciach hobbystycznych. Odbyło się: - 10 godzin zajęć tanecznych dla 25-30 uczestników, - 10 godzin warsztatów ceramicznych dla 8-13 uczestników, - 6 treningów piłkarskich /po 1,5 h/ dla grup 15-19 osobowych, - 4 treningi karate dla grup 7-12 osobowych. Ponadto dzieci i młodzież wzięli udział w rajdzie po Górach Świętokrzyskich, a także uczęszczali na pływalnię oraz do kina.
6.	Stowarzyszenie Chrześcijańskie „Miejsce dla Ciebie” Ul. Czachowskiego	Realizacja działań socjoterapeutycznych na rzecz dzieci i młodzieży	W ramach zadania przeprowadzony został program profilaktyczny pn. „Veto wobec przemocy /6 h. zegarowych/, alkoholu i narkotyków”. Ponadto odbyły się zajęcia twórczej kreatywności / 1 h. zegarowa w tygodniu

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

	40, 25-382 Kielce	pochodzących ze środowisk dotkniętych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu uzależnień	w każdą środę w okresie V-VI, IX/ , klub dorastającego kucharza/ 1 h. zegarowa w tygodniu w każdy wtorek w okresie V-VI, IX/ oraz podejmowana była aktywność ruchowa / wyjazd na basen w dniu 25.IX.14./. Uczestnikami ww. działań była grupa 20 dzieci i młodzieży.
7.	Nauczycielskie Stowarzyszenie Sportu, Rekreacji i Turystyki „FANACTIVE” ul. T. Kościuszki 7, 28-340 Sędziszów	Azymut na zdrowie – obóz rekreacyjno – sportowy w Jarosławcu	W zorganizowanym wypoczynku (14 dni) wzięła udział 80 osobowa grupa dzieci i młodzieży z różnych obszarów i środowisk województwa świętokrzyskiego. Wiek 8-16 lat. W czasie obozu były organizowane zajęcia kulturalno – oświatowe, sportowo – rekreacyjne oraz turystyczno – krajoznawcze m.in. piesze wycieczki po plaży, rejs statkiem, wizyta w stadninie koni, latarni morskiej, na krytym basenie, wycieczki autokarowe do Ustki, Darłowa, Darłówka, Wioski Hobbitów w Sierakowie Sławińskim, gry i zabawy integracyjne.
8.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Suchedniowie ul. Sportowa 1, 26-130 Suchedniów	Gdy lubimy siebie, lubią nas inni	W zadaniu wzięło udział 30 uczestników w wieku od 5 do 13 lat z terenu miasta i gminy Suchedniów. Łącznie przeprowadzono ok. 67 godzin zajęć merytorycznych (zajęcia indywidualne z wychowankami, zajęcia grupowe VETO, autoprezentacja, „sport to zdrowie”, relaksacja, zajęcia plastyczne, realizacja programu „Nasze sukcesy i porażki”, forum, księga podziękowań i przeprosin, skrzynka pocztowa). W ramach zadania był zapewniony posiłek dla wszystkich uczestników.
9.	Oratorium Świętokrzyskie Św. Jana Bosko ul. 1-go Maja 57, 25-511 Kielce	Realizacja działań socjoterapeutycznych na rzecz dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk dotkniętych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu uzależnień – Kto szuka ten żyje	W ramach zadania zorganizowano 5 spotkań słowno - muzycznych w tym 3 koncerty (m.in. zespołu „Pora wiatru”, zespołu „Szantażyści i gościnnie wystąpiła Pani Ilona Sojda – piosenkarka zaliczana do wykonawców nurtu piosenki artystycznej). W każdym spotkaniu uczestniczyło 30 osób, którym zapewniono poczęstunek oraz materiały do zajęć. Tematyka organizowanych spotkań uświadomiła młodym ludziom jak szkodliwe są narkotyki i jak uchronić się przed uzależnieniem i innymi konsekwencjami związanymi z ich zażywaniem. Warsztaty były prowadzone przez lekarza, psychologa i specjalisty terapii uzależnień. Zadanie było promowane za pomocą: strony internetowej Oratorium, wici.info, facebooka, ogłoszeń parafialnych, podczas niedzielnych Mszy Św. i plakatów w szkołach oraz ośrodkach kulturalnych i oświatowych.
10.	Caritas Diecezji Kieleckiej ul. Jana Pawła II 3, 25-013 Kielce	Lubię siebie	Zadanie było realizowane w 10 świetlicach Caritas Diecezji Kieleckiej, w liczbie 120 godzin – w tym 4 warsztaty po 3 godziny na każdą z placówek. W zajęciach uczestniczyło łącznie 166 osób (dzieci i młodzieży) pochodzących z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym. W każdej placówce odbył się konkurs plastyczny, gdzie dzieci i młodzież przygotowywali plakat promujący postawy asertywne w domu i szkole. W ramach warsztatów zostały zorganizowane również 2 jednodniowe wyjazdy dla wszystkich uczestników w Ośrodku

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

			Wypoczynkowym w Kaczynie. Zapewniony był poczęstunek podczas zajęć.
11.	Regionalny Związek Stowarzyszeń i Klubów Abstynenckich ul. Jagiellońska 42a, 25-606 Kielce	Realizowanie grupy wsparcia osób uzależnionych i współuzależnionych – integracja rodzin – komunikacja interpersonalna.	W ramach zadania przeprowadzono 4 spotkania (sobotnio – niedzielne) po 12 godzin (razem 48 godzin) dla osób uzależnionych po odbytej terapii oraz dla ich rodzin, zadanie obejmuje również program rehabilitacyjny. W każdym spotkaniu brała udział 40 osobowa grupa. Uczestnicy otrzymali materiały do realizacji programu. W czasie zajęć zostały przeprowadzone warsztaty nt. komunikacji interpersonalnej, jak również integracji rodzin.
12.	Stowarzyszenie FORMACJA 26-050 Długojów 14A	Realizacja programu rehabilitacji osób po odbytym leczeniu	W ramach zadania zrealizowano : - 14 spotkań – warsztatów i wykładów, 2 razy w tyg., tj. 21 godz. - 36 treningów MMA i Muaythai / dyscyplina sportowa, w której zawodnicy sztuk i sportów walki walczą wręcz przy dużym zakresie dozwolonych technik/ – 1 raz w tyg., tj. 54 godz. Z projektu skorzystało 15 osób. Uczestnicy zadania zdobyli wiedzę na temat stresu konstruktywnego oraz destrukcyjnego, poznali umiejętności potrzebne do unikania sytuacji skojarzonych z alkoholem, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania problemów osobistych, podejmowania odpowiedzialnych decyzji w zakresie promowania własnego zdrowia, zrozumieli znaczenie w procesie leczenia i rehabilitacji życia duchowego.
13.	Świętokrzyski Klub Abstynentów „RAJ” ul. Jagiellońska 42a, 25-606 Kielce	Forum Trzeźwościowe – konferencje – warsztaty wspierające trzeźwość	W ramach zadania w dniach 14,15,16 listopada 2014 r. w Kielcach. zorganizowane zostały uroczystości Jubileuszowe z okazji 30-lecia Świętokrzyskiego Klubu Abstynentów „RAJ” (forum, konferencja, warsztaty, wykłady prowadzone na przemian przez psychoterapeutów, psychologów i terapeutów). Wzięło w nich udział przeszło 500 osób plus kieleckie media: prasa, radio i telewizja. Podczas Forum w części oficjalnej wręczone zostały wyróżnienia, puchary, nagrody dla ludzi wspierających osoby z problemami alkoholowymi.
14.	Stowarzyszenie Psychoprofilaktyki „Spójrz Inaczej” ul. Radomska 72, 27-200 Starachowice	Rodzice przeciwko uzależnieniom dzieci	W ramach zadania zrealizowano 10 spotkań edukacyjno – konsultacyjnych dla rodziców/opiekunów w 10 szkołach m.in. w Skarżysku-Kamiennej, Brodach Iłżeckich, Parszowie, Wąchocku, Rzepinie. W spotkaniach wzięło udział 260 osób. Odbyły się również mini-warsztaty i konsultacje nt. dyscyplina własnego dziecka, kary i ich konsekwencje, konserwatywny rodzic itp. Trenerzy byli konsultantami w różnorodnych sprawach wychowawczych i diagnostycznych, które dot. indywidualnych uczniów i zespołów klasowych zgłaszane przez pedagogów szkół.
15.	Fundacja MOŻESZ WIĘCEJ ul. Jeżynowa 30, 26-026 Morawica	Szkoła dla rodziców	W zadaniu uczestniczyło 30 rodziców (i 30 dzieci), zajęcia odbywały się w dwóch grupach po 15 osób w obu świetlicach: Świetlica Środowiskowa BRACHU i Świetlica Środowiskowa ZIOMUŚ. Zorganizowano 24 godziny warsztatów profilaktycznych (po 12 godz. w każdej świetlicy), a także 18 godz. zajęć z psychologiem (po 9 godz. w każdej świetlicy), zajęcia integracyjne dla rodziców i dzieci, 2 spotkania przy grillu. Rodzicom zostało

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

			udzielone wsparcie w zakresie profilaktyki uzależnień oraz umiejętności rozpoznawania przez nich zagrożeń uzależnień u dzieci i młodzieży.
16.	Fundacja „Nadzieja Rodzinie” ul. Witosza 6 06-020 Chmielnik	Rozwój poradnictwa i edukacji dla rodziców służącego rozpoznawaniu zagrożeń uzależnień u dzieci i młodzieży.	<p>W ramach zadania zrealizowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 70 porad w ramach funkcjonowania Punktu Poradnictwa Specjalistycznego na terenie gminy Strawczyn i Morawica w tym: - 35 h dyżuru prawnika; - 35 h dyżuru psychologa terapeuty; - 4 spotkania dla rodziców; - 48 osób skorzystało z porad prawnika; - 28 osób skorzystało z porad psychologa/terapeuty. <p>Grupa do której adresowane było zadanie to rodziny oraz jednostki z terenu woj. świętokrzyskiego.</p>

Wnioski:

- W 2014 roku częściej niż w 2013 rady gmin wydawały zakazy w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych.
- Poziom dostępności alkoholu w województwie świętokrzyskim, mierzony liczbą mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych, w 2014 roku nie zmienił się w sposób znaczący w stosunku do roku 2013.

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

- W 2014 roku na terenie województwa świętokrzyskiego liczba obowiązujących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wyniosła 10 656 - o 497 mniej w porównaniu do roku 2013 (11 153).
- W 2014 roku, w odniesieniu do roku 2013, znacznie wzrosła sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18%, a zmalała sprzedaż napojów alkoholowych od 4,5% do 18%, z wyjątkiem piwa.
- W 2014 roku 45 gmin zorganizowało szkolenia dla członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych - mniej w stosunku do roku 2013, w którym szkolenia tego typu zorganizowało 56 samorządów gminnych.
- W 2014 roku Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dokonały 448 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych - tj. o 91 mniej niż w roku 2013.
- Liczba osób, z którymi członkowie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych przeprowadzili w 2014 roku rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu wyniosła 4 236 osób (4 494 w roku 2013).
- Liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiły w 2014 roku do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego uplasowała się na poziomie 1 646 osób (wzrost o 182 osoby w stosunku do roku 2013).
- W 2014 roku na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonowały 63 grupy AA (65 w roku 2013).
- Liczba grup AL-ANON w 2014 roku wzrosła o 1 w odniesieniu do roku 2013 i wyniosła 14.
- W 2014 roku funkcjonowała 1 grupa AL-ATEEN (2 grupy w 2013 roku).
- W 2014 roku wzrosła liczba stowarzyszeń (klubów abstynenckich) funkcjonujących na terenie województwa – z 13 w 2013 do 21 w roku 2014.
- Liczba samopomocowych grup DDA w 2014 roku wyniosła 6 - wzrosła o dwa w stosunku do 2013 r.
- W województwie świętokrzyskim funkcjonowało 13 telefonów zaufania, z czego 4 czynne były całą dobę.
- W 2014 roku liczba uczestników KIS uzależnionych od alkoholu, które uczestniczyły w zajęciach wyniosła 70 osób, w 2013 r. - 99.
- W 2014 roku liczba uczestników CIS uzależnionych od alkoholu po odbytym leczeniu wyniosła 15 osób, w 2013 -13.

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

- W rekomendowanych programach profilaktycznych w 2014 roku uczestniczyło 5 765 młodzieży, o 55% mniej niż w roku 2013.
- Wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetów gmin na realizację programów profilaktycznych w 2014 roku wyniosła 86 152, 33 zł i w stosunku do 2013 zmalała prawie dwukrotnie.
- Samorządy gminne w 2014 r. realizowały inne niż rekomendowane programy profilaktyczne, w 2014 roku prowadzone były w 71 gminach (w roku 2013 w 68). Łączna liczba młodzieży uczestnicząca w tego typu programach wyniosła 54 385 osób i wzrosła w stosunku do roku 2013 o ponad 13%
- W 2014 roku z kolonii i obozów z programem zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym skorzystało 338 osób (w roku 2013 - 457),
- W koloniach i obozach z programem zajęć profilaktycznych udział wzięło – 4 312 osób.
- W 2014 wzrosła liczba osób nietrzeźwych zatrzymań w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych (2014 - 6 952 , 2013-6 716).
- W 2014 roku 6 samorządów gminach zorganizowało szkolenia dla właścicieli punktów oraz dla sprzedawców napojów alkoholowych. Liczba osób w nich uczestniczących wyniosła 120 osób. W roku 2014 w odniesieniu do roku 2013 odnotowano spadek, zarówno w liczbie gmin, które były organizatorem szkoleń (13) jak i w liczbie przeprowadzonych szkoleń (15).
- W 2014 roku 23 gminy, współpracowały w realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych z innymi samorządami gminnymi (wzrost o 2 w stosunku do roku 2013).
- Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2014 r. 41 gmin zadeklarowało, iż podjęta została współpraca w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych z samorządami powiatowymi.
- W 2014 roku 47 gmin współpracowało z samorządem województwa w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
- Wysokość środków finansowych przeznaczonych w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na funkcjonowanie gminnych komisji w 2014 roku wyniosła 1 481 488 zł, była większa niż w roku 2013 (1 395 820 zł) o prawie 6%.

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

- W 2013 roku łączna liczba przestępstw popełnionych przez osoby nietrzeźwe wyniosła 836, w roku 2014 uplasowała się na poziomie - 839.
- W 2014 roku liczba osób zatrzymanych prowadzących pojazd w stanie nietrzeźwości zmniejszyła się o 135 w odniesieniu do roku 2013. Spadek z 2360 w roku 2013 do 2 225 w roku 2014.
- W 2014 roku 82 nietrzeźwych kierowców było sprawcami wypadku drogowego, tj. o 10 mniej niż w roku 2013.
- W 2014 roku 40 osób będących pod wpływem alkoholu spowodowało wypadek drogowy, w roku 2013 było to 42 osoby.
- W województwie świętokrzyskim w 2014 roku w PPODZ umieszczono 5 173 nietrzeźwych osób, tj. o 525 mniej niż w 2013 roku w którym w pomieszczeniach umieszczono 5 698 osób.
- W 2014 roku łączna liczba osób leczonych w województwie świętokrzyskim z powodu zaburzeń wynikających z używania alkoholu wyniosła 8 512 osób, tj. o 351 osób mniej niż w roku 2013, w którym liczba ta wyniosła 8 863 osób.
- W 2014 roku liczba wszystkich pacjentów zobowiązanych do leczenia wyniosła 2 164.
- Wśród wszystkich osób skierowanych na leczenie przez sąd w 2014 roku, zdecydowanie największa liczba pacjentów podjęła terapię w poradniach -1 668 osób – co stanowi 77% wszystkich osób skierowanych na terapię. W całodobowych oddziałach terapii uzależnienia podjęło leczenie 19% pacjentów. Najmniej osób skorzystało z oferty dziennych oddziałów terapii uzależnienia od alkoholu 89 osób.

Rekomendacje

Niniejsze rekomendacje opracowane zostały na podstawie danych uzyskanych w wyniku przeprowadzonego monitoringu realizacji Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w regionie świętokrzyskim na lata 2014-20120, a także wytycznych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Adresatami rekomendacji są wszystkie podmioty realizujące zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych funkcjonujące w regionie.

Należy wzmocnić/pobudzić mechanizm partycypacji społecznej w zakresie

konsultowania uchwał rad gmin dot. programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (zaledwie 8 gmin konsultowało tego typu akty prawa miejscowego z organizacjami abstynenckimi).

Należy zwiększać dostępność pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Rekomenduje się prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Należy wspierać działalność instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, działających w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych.

Należy wspierać zatrudnienie socjalne m.in poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Należy podejmować działania mające na celu doskonalenie zawodowe oraz podnoszenie kompetencji pracowników placówek leczenia odwykowego.

Należy upowszechniać superwizję kliniczną dla pracowników placówek leczenia uzależnienia od alkoholu.

Należy prowadzić punkty konsultacyjne dla osób uzależnionych i ich rodzin, które udzielają pomocy osobom uzależnionym i członkom rodzin z problemem alkoholowym. Należy tworzyć punkty konsultacyjne dla osób uzależnionych i ich rodzin, które udzielają pomocy osobom uzależnionym i członkom rodzin z problemem alkoholowym w gminach, w których nie ma placówek leczenia uzależnienia od alkoholu lub dostęp do nich jest utrudniony, np. ze względu na dużą odległość lub utrudniony dojazd.

Należy podejmować działania, mające na celu podnoszenie kwalifikacji wszystkich członków gminnych komisji, niezależnie od tego, jakie zawody reprezentują. Winni posiadać co najmniej podstawowy poziom interdyscyplinarnej wiedzy z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych w społeczności lokalnej.

Należy podejmować działania mające na celu upowszechnianie stosowania w podmiotach podstawowej opieki zdrowotnej programów wczesnego rozpoznawania i krótkiej interwencji (WRKI) wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.

Należy wspierać lekarzy pierwszego kontaktu w stosowaniu metod wczesnego

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

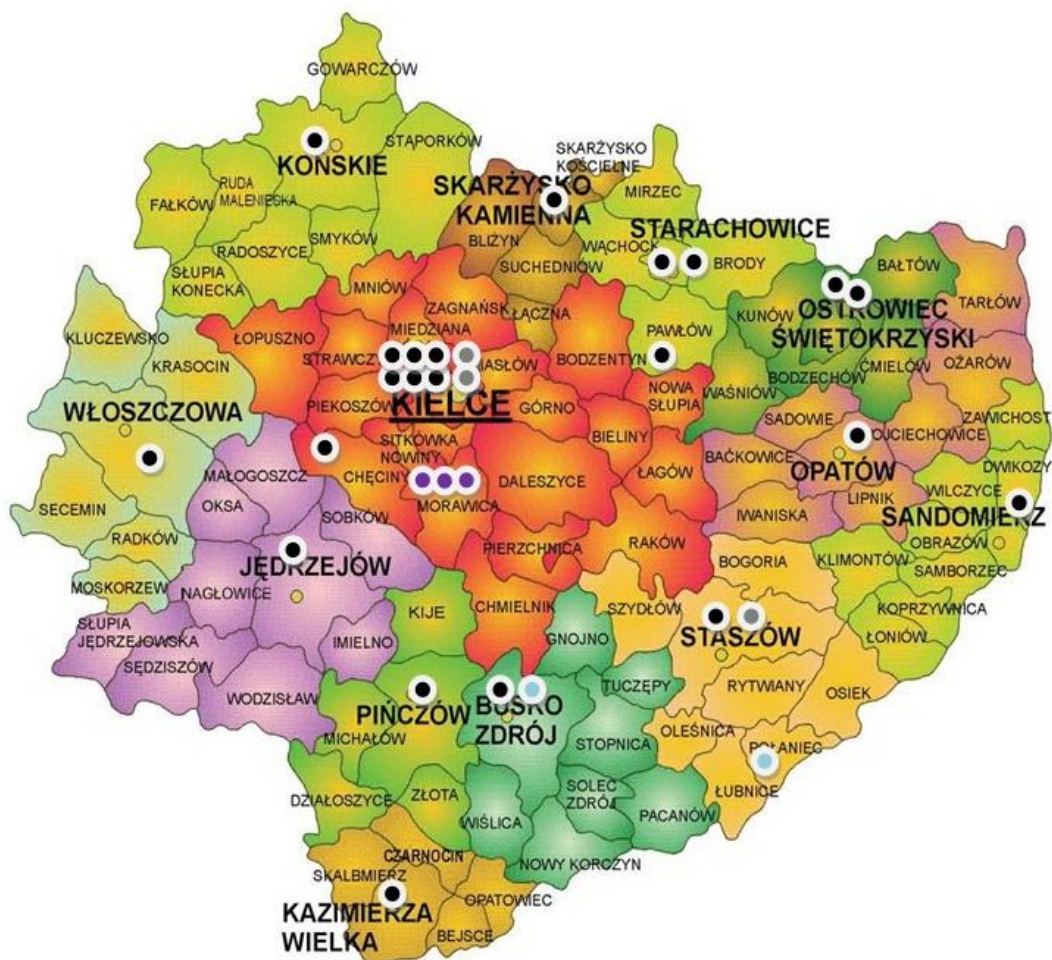

rozpoznawania i krótkiej interwencji.
Należy organizować programy psychokorekcyjne dla kierowców zatrzymanych za jazdę w stanie nietrzeźwości lub w stanie po spożyciu alkoholu.
Należy podejmować współpracę na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego. Samorządy poprzez nawiązanie stałej współpracy z instytucjami, które w zakresie swoich działań w różnym stopniu są powiązane z ruchem drogowym mogą inicjować działania zmierzające do zwiększenia współpracy na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego. Przykładem może być rozpowszechnianie przez policję podczas kontroli drogowych materiałów informacyjnych wśród kierowców.
Należy podejmować działania szkoleniowe, w tym współpracę z Wojewódzkimi Ośrodkami Szkolenia Kierowców w zakresie wzbogacenia programów szkoleniowych (edukacyjnych) dla kandydatów na kierowców o tematykę dotyczącą alkoholu.
Rekomenduje się budowanie lokalnych koalicji na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, także w ramach porozumień z innymi samorządami lokalnymi czy współpracy z samorządem województwa i nagłaśnianie tych działań przy okazji różnych wydarzeń w gminie/powiecie/województwie.
Rekomendowane jest włączanie się w ogólnopolskie kampanie edukacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. W ramach realizowanych kampanii niezwykle ważne jest uruchamianie działań wykraczających poza przekaz medialny czy informacje dotyczące tematu kampanii.
Rekomendowane jest podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
Wskazane jest dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów.
Rekomendowane jest prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.

**Załącznik 1 - Mapy (przestrzenne rozmieszczenie 1 - DDA,AL-ANON, AL-ATEEN, PK, 2-
Poradnie, DOTUA,COTUA, Hostelee)**

Raport z monitoringu
*Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie
Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok*

Legenda:

- - PORADNIE TERAPII UZALEŻNIEŃ
- - DZIENNE ODDZIAŁY TERAPII UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU
- - CAŁODOBOWE ODDZIAŁY LECZENIA UZALEŻNIEŃ
- - HOSTEL DLA UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU

**Załącznik 2 - Suplement - opracowany na podstawie wyników badania
Zdrowie i zachowanie zdrowotne mieszkańców Polski w świetle
Europejskiego Ankiетowego Badania Zdrowia (EHIS) 2014 r.**

Picie alkoholu przez osoby dorosłe

- Odsetek osób dorosłych pijących napoje alkoholowe w odniesieniu do roku 2009 zmniejszył się o ponad 2 punkty procentowe. Całkowitą abstynencję w ciągu ostatnich 12 miesięcy zadeklarowało blisko 28% badanych osób.
- Odsetek kobiet pijących alkohol zmniejszył się z około 66% w 2009 r. do 63% w 2014 r. Wśród mężczyzn również spadł z 85% do 83%. Najliczniejszą grupę pijących alkohol stanowią osoby w wieku 30-49 lat.
- Kobiety o wiele rzadziej niż mężczyźni deklarowały częstsze picie alkoholu, choć dysproporcje te są stopniowo coraz mniejsze. Do picia alkoholu co najmniej 1 raz w tygodniu przyznał się co 3 pijący mężczyzna, a tylko co 7 pijąca alkohol kobieta.
- Co 4 osoba deklarująca spożywanie alkoholu w ciągu ostatnich 12 miesięcy piła alkohol przynajmniej 1 raz w tygodniu, głównie w dni weekendowe (między piątkiem i niedzielą). Do picia w pozostałe dni tygodnia (od poniedziałku do czwartku) przyznało się jedynie 61% pijących alkohol co najmniej 1 raz w tygodniu.
- Wyniki badania potwierdziły informacje, że piwo z powodzeniem wyparło wódkę i inne napoje spirytusowe. Ostrożne szacunki wskazują, że piwo stanowi prawie 70% ogólnej konsumpcji czystego alkoholu, a wódka i inne napoje spirytusowe niespełna 20%. Na tle tych dwóch dominujących napojów alkoholowych udział wina jest skromny i przekracza nieznacznie 10%.
- Typowy wzorzec konsumpcji alkoholu osób pijących co najmniej 1 raz w tygodniu zależy od płci. Mężczyźni deklarowali picie wyłącznie piwa (64%) lub piwa w połączeniu z wódką (14%). Kobiety najczęściej wymieniały picie wyłącznie piwa (co trzecia pijąca w tygodniu alkohol) lub wyłącznie wino (także co trzecia), względnie te dwa rodzaje alkoholu. Picie w tygodniu chociaż 1 małej porcji wódki zadeklarował co 4 mężczyzna i co 5 kobieta.
- Spożycie alkoholu raz czy kilka razy w tygodniu nie musi wyjątkowo niepokoić, jeśli jednorazowo pije się niewiele i do tego alkohole słabe (np. kieliszek wina). Do takiej oceny wykorzystuje się miarę wskazującą, ile porcji alkoholu pije się przy jednej okazji. Jak wskazują wyniki badania, statystyczny mężczyzna pijący alkohol

Raport z monitoringu

**Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie
Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok**

w tygodniu wypija w tym okresie około 4 butelki piwa o pojemności 0,5 litra i trochę więcej niż 80 ml wódki lub innych napojów spirytusowych, natomiast statystyczna pijąca w tygodniu kobieta 1,5 butelki piwa o pojemności 0,5 litra oraz 2 lampki wina. Należy podkreślić, że wyniki mówią o średniej ilości alkoholu na 1 pijącego, choć oczywiście w Polsce są osoby pijące często, zbyt wiele, mocno uzależnione od alkoholu.

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Uchwały organów gminy dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w województwie świętokrzyskim w latach 2013-2014	8
Wykres 2. Konsultowanie uchwał z innymi podmiotami	9
Wykres 3. Liczba gmin w województwie, w których w roku sprawozdawczym obowiązywał uchwalony przez radę gminy zakaz sprzedaży, podawania, wnoszenia oraz spożywania napojów alkoholowych w wyznaczonych miejscach	10
Wykres 4. Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych uchwalony przez gminy na terenie województwa świętokrzyskiego	11
Wykres 5. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	12
Wykres 6. Liczba mieszkańców w województwie przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych	13
Wykres 7. Liczba jednorazowych zezwoleń oraz zezwoleń wydanych przedsiębiorcom	14
Wykres 8. Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	15
Wykres 9. Liczba cofniętych zezwoleń	16
Wykres 10. Szkolenia członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeprowadzonych przez GKRPA	18
Wykres 11. Prace gminnej komisji - pomoc ofiarom przemocy	19
Wykres 12. Realizator gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	21
Wykres 13. Instytucje i grupy działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	26
Wykres 14. Działania gmin na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców	32
Wykres 15. Szkolenia dla właścicieli punktów oraz dla sprzedawców napojów alkoholowych	34
Wykres 16. Liczba osób ujawnionych prowadzących pojazd po użyciu alkoholu	46
Wykres 17. Liczba osób zatrzymanych prowadzących pojazd w stanie nietrzeźwości (0,2-0,5‰)	47
Wykres 18. Liczba wypadków drogowych, których sprawcami były osoby nietrzeźwe, w tym pieszy i kierujący	48
Wykres 19. Liczba ujawnionych wykroczeń z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	48
Wykres 20. Liczba osób do wytrzeźwienia umieszczonych w PDOZ	49

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

Wykres 21. Liczba przestępstw popełnionych przez osoby nietrzeźwe (wg wybranych kategorii przestępstw)	50
Wykres 21. Osoby pijące alkohol szkodliwie.....	53

SPIS TABEL

Tabela 1. Wartość alkoholu sprzedanego w województwie świętokrzyskim	15
Tabela 2. Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych	17
Tabela 3. Działania podejmowane przez gminną komisję wobec członków rodzin, w których dochodziło do przemocy	20
Tabela 4. Grupy pomocowe i samopomocowe	22
Tabela 5. Klienci punktów konsultacyjnych dla osób z problemem alkoholowym	23
Tabela 6. Centra Integracji Społecznej	24
Tabela 7. Kluby Integracji Społecznej	25
Tabela 8. Rekomendowane programy profilaktyczne	27
Tabela 9. Inne (niż rekomendowane) programy profilaktyczne	27
Tabela 10. Formy działań profilaktycznych podejmowanych w województwie świętokrzyskim.....	28
Tabela 11. Inne działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży.....	29
Tabela 12. Programy interwencyjno-profilaktyczne dla młodzieży eksperymentującej z psychoaktywnymi, w tym z alkoholem	30
Tabela 13. Działania gmin w zakresie nietrzeźwości w miejscach publicznych	31
Tabela 14. Działania gmin w zakresie nietrzeźwości w miejscach publicznych	33
Tabela 15. Współpraca między gminami w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	35
Tabela 16. Współpraca między gminami a samorządem powiatu w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	36
Tabela 17. Współpraca między gminami a samorządem województwa w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	37
Tabela 18. Współpraca między gminami a organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	38
Tabela 19. Współpraca między gminami a stowarzyszeniami/klubami abstynenckimi w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	40
Tabela 20. Badania naukowe, diagnozy i sondaże z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów	

Raport z monitoringu

Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Regionie Świętokrzyskim na lata 2014 -2020 za 2014 rok

alkoholowych zrealizowane na terenie gmin województwa świętokrzyskiego	41
Tabela 21. Finansowanie poszczególnych zadań w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	40
Tabela 22. Liczba pacjentów uzależnionych zarejestrowanych ogółem w różnych typach placówek	51
Tabela 23. Liczba pacjentów uzależnionych od alkoholu, według wieku	52
Tabela 24. Pacjenci zobowiązani do leczenia	52
Tabela 25. Pacjenci zobowiązani do leczenia przez sąd według typów placówek	53
Tabela 26. Pacjenci będący członkami rodzin osób pozostających w bliskich relacjach z osobami uzależnionymi	54
Tabela 27. Osoby przyjmowane do leczenia o różnych dysfunkcjach zdrowotnych	55
Tabela 28. Placówki leczenia uzależnienia od alkoholu w województwie świętokrzyskim	56
Tabela 29. Propozycje programowe poradni leczenia uzależnień	57
Tabela 30. Dostępność świadczeń ambulatoryjnych dla pacjentów	59
Tabela 31. Propozycje programowe dziennych oddziałów uzależnienia od alkoholu	60
Tabela 32. Propozycje programowe całodobowych oddziałów uzależnienia od alkoholu	62
Tabela 33. Propozycje programowe hosteli	64

